STOFE FINE
„LIBERTATEA" — SIBIU

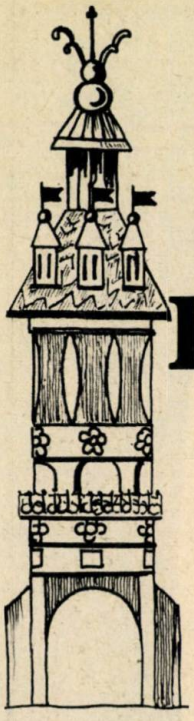

Imagini din BUCUREŞTII DE ODINIOARĂ

Pentru ca cititorii noştri, îndeosebi tineretul, să-şi poată face o idee despre trecutul oraşului în care s-au născut, locuiesc, muncesc sau îşi fac studiile redăm cîteva imagini din Bucureştii de odinioară. Imaginile sînt totodată o invitaţie la drumeţie atît prin locurile respective pentru o comparaţie cu realităţile din zilele noastre cît şi prin multe altele pentru o cunoaştere cît mai bună a frumoasei noastre capitale.

Hanul «Şerban Vodă» (fotografie din 1880)

Domnitorul Şerban-Vodă Cantacuzino a construit un mare han (1683–1685) pe terenul cuprins în patrulaterul mărginit azi de străzile: Lipscani, Smîrdan, Doamnei şi Eugen Carada. În timpul războiului Crimeii (1855–1856), hanul «Şerban-Vodă» — unul dintre cele mai vechi hanuri bucureştene — a fost amenajat în spital de campanie. Dat fiind că a rezistat la cutremure şi incendii, negustorimea îl solicita cel mai mult pentru depozitarea şi desfacerea mărfurilor. Hanul «Şerban Vodă» a fost demolat în 1885, deşi din fotografie rezultă că era încă solid şi aspectuos.

«Hanul lui Manuc» a fost construit în primii ani ai secolului al XIX-lea, pe terenul care a aparţinut Curţii Vechi.

Fotografia realizată după o gravură a lui Michel Bouquet, redă o parte din curtea interioară a hanului, aşa cum arăta în 1841.

În a doua jumătate a secolului trecut, hanul a fost cumpărat de Lambru Vasilescu, care i-a făcut importante restaurări şi amenajări, transformîndu-l în «Grand Hotel de la Dacie», care a fost inaugurat la 23 iulie 1874.

Hanul lui Manuc a fost restaurat recent, fiind redat folosinţei publice.

În fața grădinii Episcopiei (Ateneul Român), la începutul secolului al XIX-lea, clucerul Nicolae Trăznea a construit un han, care figurează în documentele vremii sub denumirea de **hanul «Trăznea»**, transformat mai tîrziu în hotelul «Orient».

În 1853, italianul Francesco Bruzzesi a închiriat parterul hotelului și a deschis o mare cafenea. Firma cafenelei «F. BRUZZESI» se distinge în fotografia alăturată realizată în 1880.

Această cafenea a fost una dintre cele mai renumite din Bucureștii veacului trecut

În 1897, hotelul și cafeneaua au fost demolate.

În stînga fotografiei se vede clădirea în care a fost primul sediu al Casei de Economii și Consemnațiuni **(C.E.C.)**, care a luat ființă în 1864, iar în dreapta, impunătorul imobil, denumit pînă'nu demult, Vama poștei.

Pe terenul din planul I, arhitectul Paul Gattereau, a construit în 1897 actualul sediu al Casei de Economii și Consemnațiuni.

Iată o reproducere a unei gravuri făcută de francezul Charles Doussault în 1842, reprezentînd sectorul comercial al Bucureștilor. Se disting felinarele, în care, pe timpul nopții ardeau lumînări. Lumina răspîndită era mai mult decît palidă. În prim plan un negustor ambulant cu cobilița și o saca în care se transporta apa potabilă.

Fotografie realizată în 1882, reprezentînd primul rond de pe Șoseaua Kiseleff, șosea care a fost amenajată în prima jumătate a secolului trecut. Aci era locul de plimbare al protipendadei. Adesea se organizau întreceri între echipajele cele mai elegante, în care boierimea își etala luxul.

În legătură cu Șoseaua Kiseleff în ziarul «Le journal de Bucarest» se scria în 1871: «Orice femeie care se respectă trebuie să meargă o dată pe zi, după masă în timpul verii și înainte de masă în timpul iernii, să-și plimbe lenea între teii de la șosea. Este un asalt de toalete, care ne dispensează de orice discuție».

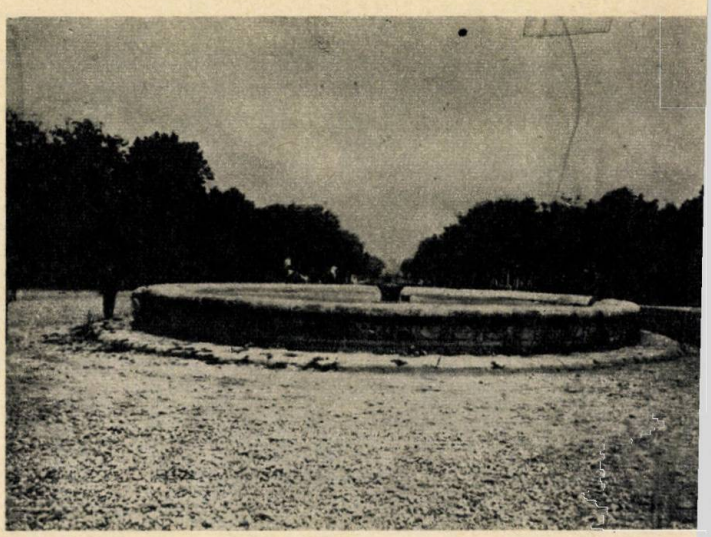

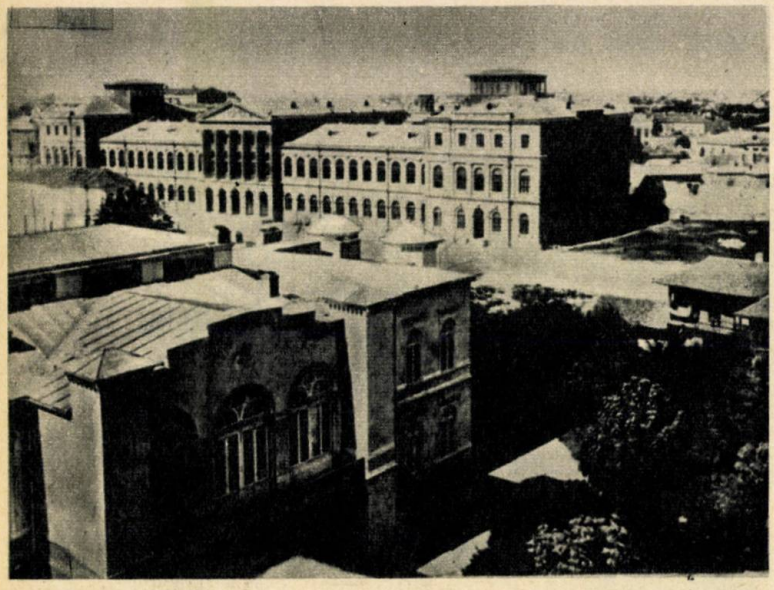

Fotografia reprezintă palatul Universității și palatul Șuțu, actualul sediu al Muzeului de Istorie al Municipiului București, așa cum arătau în 1864.

Între palatul Universității și palatul Suțu se vede mănăstirea Sfîntul Sava, (stînga), ce se afla pe locul unde este astăzi statuia lui Mihai Viteazul, în ale cărei chilii, la sfîrșitul secolului al XVII-lea, Constantin-Vodă Brîncoveanu a organizat Academia Domnească. Ea a alcătuit prima formă de învățămînt superior din Țara Românească.

În planul doi, Universitatea, care parțial și-a deschis porțile în 1864, iar la 14 decembrie 1869 a avut loc inaugurarea oficială a întregului edificiu.

La 1 august 1867, în sala de festivități a Universității a avut loc solemnitatea inaugurării oficiale a «SOCIETĂȚII LITERARE ROMÂNE», care, la 29 martie 1878, a devenit ACADEMIA ROMÂNĂ. Primul sediu al ei a fost în palatul Universității.

Statuia lui Mihai Viteazul din piața Universității, fotografiată în 1878. Dezvelită în 1874, aceasta a fost cea de a doua statuie ridicată în București, prima fiind statuia marelui spătar Mihail Cantacuzino, opera sculptorului Karl Stark, dezvelită în curtea spitalului Colțea. Statuia lui Mihai Viteazul este opera sculptorului francez Beloise de Cerier.

În colțul din stînga (fund) se poate vedea o parte din Turnul Colței.

Iată cum arăta intrarea pe prima autostradă bucureșteană deschisă în 1896. Autostrada, cu sens unic, făcea legătura între piața Romană și piața Victoriei, care corespunde cu b-dul Ana Ipătescu de azi. Pe mijlocul autostrăzii se văd două rînduri de pomi tineri, pomi care în anii din urmă au fost înlăturați, mărindu-se astfel spațiul carosabil al b-dului Ana Ipătescu.

Fotografie realizată în 1902, înfățișînd, în prim plan statuia «Lupoaica». Inițial ea a fost instalată în mijlocul pieței Sf. Gheorghe (deasupra actualului pasaj). Ulterior, statuia a fost mutată pe dealul Mitropoliei, iar actualmente se află în piața Confederației. În planul II al fotografiei se văd turlele bisericii Sfîntul Gheorghe.

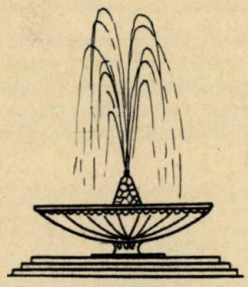

Fotografie realizată în 1902 reprezentînd un aspect de la hipodromul Băneasa. Cursele de cai atrăgeau un numeros public. Aci era un bun prilej pentru etalarea toaletelor de mare lux, executate după ultima modă, de către cei și cele care dispuneau de... mijloace materiale.

Hipodromul Băneasa se afla pe terenul pe care s-a ridicat în ultimii ani complexul expozițional din piața Scînteii.

În plin centrul Capitalei, pe locul unde se înalță Palatul telefoanelor, la începutul secolului nostru se afla grădina și terasa Oteteleșeanu. În grădina Oteteleșeanu, compania C. Grigoriu a organizat un teatru de vară, unde au debutat o serie de personalități din lumea teatrului. Terasa Oteteleșeanu, a cărei fotografie o publicăm, a fost și locul de întîlnire a scriitorilor, artiștilor și ziariștilor.

Fotografia ne înfățișează o parte din actualul bulevard Nicolae Bălcescu, așa cum arăta în perioada interbelică. În stînga se distinge turla bisericii Enei, iar în dreapta se vede cupola circului, care se afla pe locul unde astăzi se înalță hotelul Intercontinental «București» și o parte din clădirea noului Teatru Național. În fotografie se poate vedea între altele și un tramvai de pe linia 2. Aglomerație mare...

ROMARTA

Emblema bunului gust,
Emblema unor magazine consacrate
ROMARTA
Lux — Calea Victoriei nr. 50
Eva — Bulevardul Magheru nr. 9
Adam — Piața Palatului
Magazinul copiilor — Calea Victoriei nr. 32
Romarta — Bulevardul Republicii 14 și Calea Victoriei nr. 60–68
Produse moderne — calitate superioară — exclusivități.

Desen: TIA PELTZ

VAI CE COPIL, VAI CE COPIL

după FERNAND REYNAUD

SUPA

TATĂL: — Hai! bea-ți supa odată!
COPILUL: (plîngînd) — Nu, n-am s-o beau!
TATĂL: — Ai s-o bei că altfel te cîrpesc!
COPILUL: — Nu, nu vreau s-o beau!
VECINII (două capete la o fereastră): — Vai ce copil! Vai ce copil!
TATĂL: — Nu mai plînge că-ți dau cu farfuria în cap!
COPILUL: (urlînd) — Nu vreau!
SOACRA: — Mi se pare, ginere, că pentru educația copilului ar fi mai bine să...
TATĂL: — Taci, mamă soacră, că te dau pe ușă afară...
(Copilul strigă și urlă ca opărit)
SOACRA: — Știam eu că într-o zi proprii mei copii o să mă arunce în stradă...
COPILUL: (urlînd în continuare) — Tata vrea să ne arunce în stradă...
TATĂL: — N-aveți de gînd să tăceți odată cu toții?!
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
TATĂL: — Dacă nu vrei să bei supa, atunci ce vrei să mănînci?
COPILUL: — Vreau... vreau... vreau un cîrnat...
TATĂL: — Un cîrnat la ora zece noaptea? De unde să-ți iau cîrnat? Bea-ți supa!
COPILUL (zbierînd): — Nu, nu vreau supă!
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
(Tatăl, înnebunit, sărind cîte trei trepte, aleargă la mezelărie, se roagă de mezelar, care tocmai închidea magazinul, și revine cu un cîrnat)
TATĂL: — Acum ești mulțumit? Ți-am adus un cîrnat, de ce nu taci?
COPILUL: (zbierînd) — Vreau să mănînci și tu cu mine o jumătate...
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
TATĂL (către vecini): — Vă împușc pe toți! Încetați odată sau vă omor! (către copil): Îmi promiți că dacă mănînc și eu o jumătate de cîrnat, ai să mă lași în pace?
COPILUL (plîngînd): Da!
(Tatăl mănîncă bucata de cîrnat. Văzîndu-l mîncînd, copilul plînge și mai tare)
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!

TATĂL: — Ce mai poftești? N-ai vrut să-ți bei supa; n-ai băut-o. Ai vrut cîrnat; ți-am adus cîrnat. Ai vrut să mănînc și eu o jumătate; am făcut-o și pe asta. Acuma pentru ce mai urli? Pentru ce?
COPILUL: — Ai mîncat jumătatea pe care o voiam eu!

ÎNVĂȚĂTURA

Același tată, același copil, în același apartament, cîteva zile mai tîrziu
COPILUL (plîngînd): — Tată!
TATĂL: — Cu ce-am păcătuit, doamne, că am un copil care urlă toată ziua?
SOACRA: — Ginere, nu blestema...
TATĂL: — Mamă soacră, îți spun o dată pentru totdeauna... Înghite-ți cuvintele!
SOACRA: — Cum vrei să ai un copil cuminte cu educația pe care i-o dai?/
COPILUL: — Tată!
TATĂL: — Ce mai e?
COPILUL: — Explică-mi, cum merg submarinele atomice?
TATĂL: — Nu știu. Nu pot să-ți explic. Nu știu...
COPILUL (plîngînd): — Lasă că știu eu că nu vrei să-mi explici!
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
COPILUL: — Tată!
TATĂL: — Ce-i?
COPILUL: — Cum merg avioanele cu reacție? Spune-mi, tată, ce diferență este între avioanele cu reacție și cele cu motor?
TATĂL: — Nu știu, nu pot să-ți explic...
COPILUL: (urlînd) — Știu eu: nu vrei să-mi explici...
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
COPILUL: — Tată!
TATĂL: — Iarăși? Ce mai e?
COPILUL: — La televiziune... Cum se poate că un om e la nu știu cîți kilometri și, în același timp, este aci lîngă noi și în toate celelalte case de-odată? Cum se poate așa ceva?
TATĂL: — Nu știu. Nu pot să-ți explic!
COPILUL: (urlînd și lovind cu pumnii în masă): — Lasă că știu eu că nu vrei să-mi explici!
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
COPILUL: — Tată!
SOACRA: — Taci odată. Nu vezi că-l enervezi pe tata?
TATĂL: — Lasă-l în pace, mamă soacră. Copilul are dreptul să învețe!

CÎINELE

Același tată, același copil, în același apartament, cîteva zile mai tîrziu.
COPILUL: (plîngînd): — Tată!
TATĂL: — Ce mai e?
COPILUL: — Joacă-te puțin cu mine!...
TATĂL: — Vin de la lucru, lasă-mă să citesc ziarul și pe urmă ne jucăm...
COPILUL (plîngînd și urlînd): — Ba vreau să te joci cu mine imediat!
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
TATĂL: — N-ai de gînd să taci?
COPILUL (plîngînd): — Joacă-te cu mine!
TATĂL: — Bine. Și cum vrei să ne jucăm?
COPILUL: — Fă pe cîinele!
TATĂL: — Pe ce?
COPILUL: — Pe cîinele.
TATĂL: — Nu, pe cîinele nu fac! Lasă-mă în pace. Vreau să-mi citesc ziarul...
COPILUL (urlînd): — Joacă-te cu mine! Fă pe cîinele!
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
SOACRA: — Ginere, ar trebui....
TATĂL: — Lasă-mă în pace, mamă soacră, cu sfaturile dumitale. Sau du-te la dumneata acasă!...
COPILUL: — Tată, fă pe cîinele, fă pe cîinele!
TATAL: Dacă fac pe cîinele, pe urmă ai să mă lași în pace?
COPILUL: — Da...
TATĂL: — Bine... (se apleacă) Așa?
COPILUL: — Nu, în patru labe...
TATĂL: — Ah, copilul ăsta... În patru labe nu vreau... Lasă-mă în pace!
(Copilul urlă și bate din picior)
VECINII: — Vai ce copil! Vai ce copil!
(Tatăl se așează în patru labe)
COPILUL: — Tată! Latră!
(Tatăl latră)
COPILUL: — Mai tare!
(Tatăl latră mai tare)
COPILUL: — Și mai tare! Și mai tare!
(Tatăl, în culmea furiei, latră cumplit)
COPILUL (îi dă un picior): — Nemernicul ăsta ar fi în stare să mă și muște!...

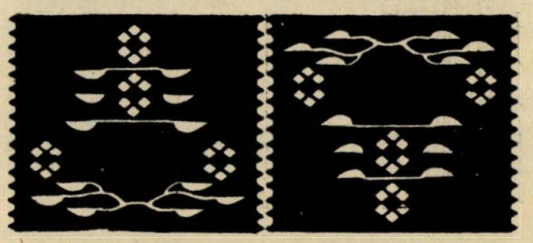

ICM

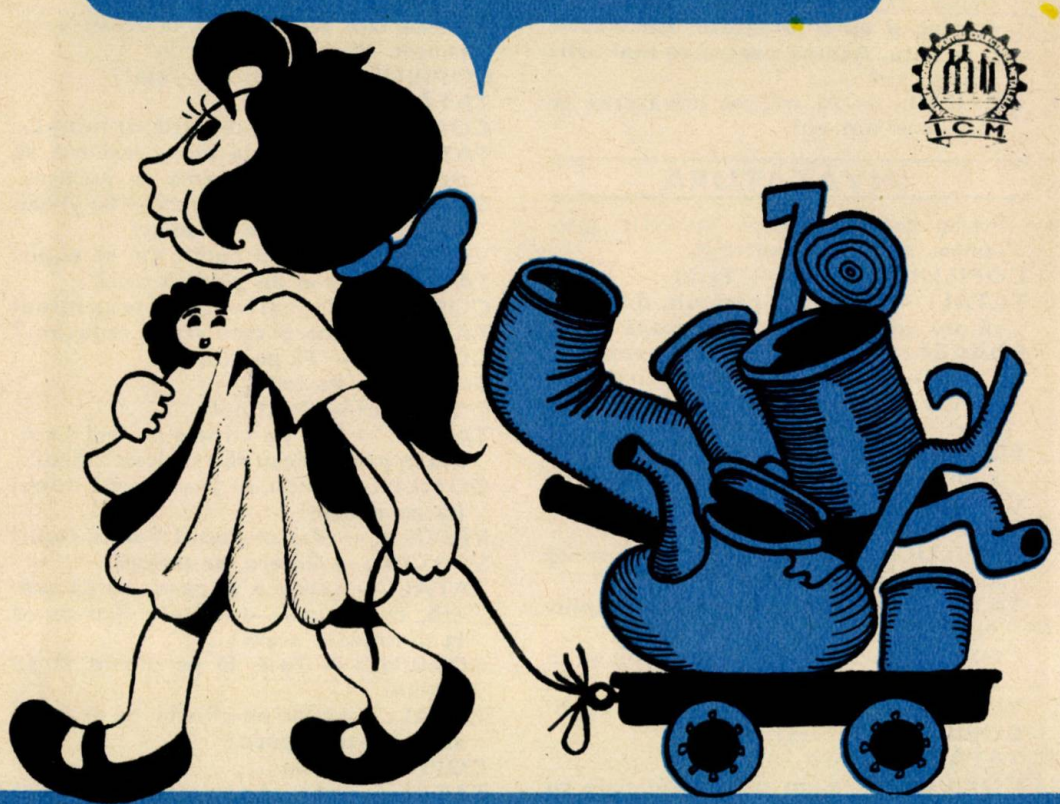

ADRESELE DEPOZITELOR DE COLECTARE I.C.M.

Alba Iulia, Tolstoi nr. 68
Arad, Cîmpul liniștei nr. 1
Bacău, Al. Sahia nr. 13
Botoșani, Rîndunica nr. 12
Brăila, Sergent Tătaru nr. 2
Brașov, Timișul Sec nr. 1
București Berceni, Pieptănari nr. 92
Cluj, Simon Balint nr. 5
Constanța, Stabilizării nr. 5
Craiova, Rampei nr. 2
Galați, Vezuviului nr. 62 — 64
Baia Mare, 8 Martie nr. 7
Deva, Horia nr. 2
Iași, Ștefan cel Mare nr. 28
Tg. Mureș, Vörös Marti nr. 34
Pitești, Călugăreni nr. 2
Ploiești, Gh. Doja nr. 235
Caransebeș, Pajiștei nr. 1
Sibiu, Prometeu nr. 3
Timișoara, Polonă nr. 1

Cu plata imediat, la predare, ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR preia:
capace de borcane, cutii de conserve, obiecte de uz casnic și gospodăresc, staniol de la brînza de vaci și ciocolată.

Ierbar cosmetic

Natura a oferit imense posibilităţi şi cosmeticii. O floare, o plantă medicinală, un fruct, o legumă pot fi «hrana» obrazului. Proprietăţile lor sînt infinite: antiinflamatoare, decongestive, emoliente, regeneratoare. Ele pot îngriji pielea, pot remedia neajunsuri şi chiar preveni semnele îmbătrînirii ei.

Un mic ierbar cosmetic vă stă la dispoziţie:

ALBĂSTRELELE

Florile de albăstrele sub formă de infuzie (o lingură de flori la două pahare apă) sînt excelente în tratamentul pleoapelor ridate, datorită proprietăţilor lor tonifiante

BANANELE

Miezul de banane amestecat cu miere de albine se poate folosi sub formă de mască pentru orice tip de piele.

CĂPŞUNILE

Două-trei fructe bine coapte, amestecate cu o linguriţă de caimac şi o linguriţă de caolin sînt o mască perfectă pentru un ten deshidratat şi ofilit.

CASTRAVEŢII

Sucul de castraveţi în compoziţia măştilor, a cremelor, a emulsiilor, constituie un mijloc excelent pentru hidratarea, tonificarea şi catifelarea epidermei.

CRINUL

Din petalele sau rădăcina de crin se prepară o infuzie care, amestecată cu tinctură de benzoe, este indicată pentru îngrijirea unui ten gras. (200 g infuzie, la 10 g tinctură de benzoe).

CAISELE

Miezul unei caise coapte este indicat în cazul unui ten gras, cu porii dilataţi.

FRAGII

Datorită proprietăţilor lor astringente, fragii se pot folosi sub formă de mască pentru tenul gras.

GUTUIA

Sucul de gutuie este indicat pentru îngrijirea obrazului seboreic.

LĂMÎIA

Sucul de lămîie este un excelent astringent şi antiseptic, avînd totodată, proprietăţi decolorante.

LĂMÎIŢA

20 g lămîiţă se fierb cu 500 g apă. Loţiunea este indicată pentru tenurile grase.

LĂPTUCA

Din 100 g lăptucă cu 500 g apă se poate prepara o loţiune pentru orice tip de piele.

MĂRARUL

Decoctul de mărar preparat dintr-o legătură de mărar fiartă în 250 g apă, răcit şi filtrat este indicat ca loţiune pentru tenurile sensibile, iritate.

MUŞEŢELUL

Cu multiple întrebuinţări sub formă de infuzie sau decoct, pentru îngriji-

rea tenului, a părului, mușețelul are proprietăți antiinflamatoare, antiseptice etc.

MORCOVUL

Sucul de morcov sau pulpa de morcov în amestec cu miere de albine, suc de lămîie, caolin, talc, caimac tonifică, catifelează și regenerează pielea.

NALBA

Decoctul de nalbă (30 g rădăcină de nalbă cu 500 g apă) este excelent în cazul tenului ofilit, veștejit, ridat.

NUC

Frunzele de nuc se folosesc sub formă de decoct (100 g la un litru de apă) pentru îngrijirea părului.

PĂTRUNJELUL

Din 20 g de pătrunjel la 500 g apă se prepară un macerat indicat contra roșeții obrazului.

PORTOCALA

Zeama unei portocale amestecată cu o linguriță de lanolină este excelentă pentru tenurile uscate, deshidratate.

PEPENELE GALBEN

Pulpa se poate folosi ca atare în cazul tenurilor veștejite, ofilite, deshidratate.

PIERSICILE

Fructul bine copt se aplică pe obraz ca atare sau amestecat cu caimac și este indicat în cazul tenurilor grase.

ROSMARINUL

Infuzia preparată din 50 g plantă cu 500 g apă se folosește pentru îngrijirea oricărui tip de piele.

ROȘIILE

Sucul de roșii este un mijloc bun pentru îngrijirea tenurilor seboreice cu porii dilatați.

SALVIA

Maceratul de salvie se folosește în cazul tenurilor grase.

ȘTIRUL

Sub formă de infuzie, știrul este indicat în cazul tenului aspru, lipsit de suplețe.

SUNĂTOAREA

Sub formă de decoct se folosește la tenurile uscate și sensibile.

TEIUL

Decoctul de flori de tei se recomandă în tratamentul cearcănelor.

TIMUL

Infuzia preparată din 20 g tim cu 500 g apă este indicată pentru tenurile grase (are proprietăți astringente).

C. LUDMILA

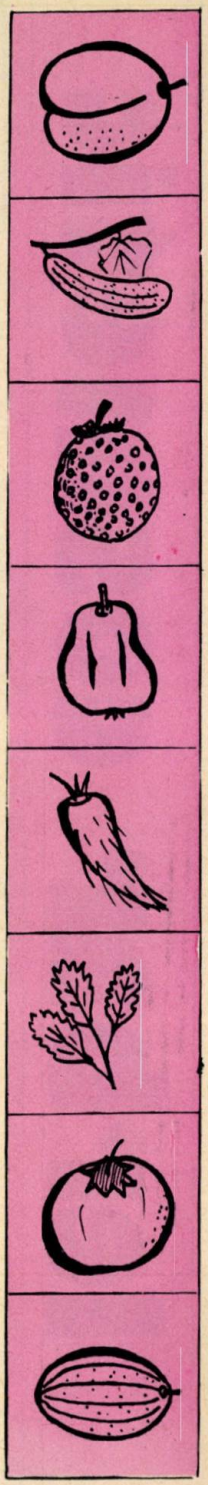

CE ȘTIM DESPRE CELULITĂ?

Prin «celulită», în cosmetică se înțelege **stratificarea sau edemul țesutului conjunctiv.** În încercarea de a explica acest fenomen au fost emise mai multe teorii. Opinia unor autori este că «celulita» s-ar datora toxinelor pe care organismul nu le-a putut elimina și care provoacă o inflamație a țesutului conjunctiv. Alții consideră că este vorba de o stare alergică sau emit teoria unei insuficiențe glandulare.

Ținînd seama că fenomenul se constată de obicei la femei, teoria cea mai apropiată de realitate ni se pare aceea potrivit căreia celulita se explică printr-un dezechilibru hormonal. Ea se localizează în general, pe șolduri, pe abdomen, pe umeri, ceafă.

În marea majoritate a cazurilor, la femei celulita se localizează pe jumătatea inferioară a corpului, apărînd astfel obezitatea tipic feminină. În forma sa mai puțin accentuată se instalează în deosebi în următoarele zone: fața internă a genunchilor, fața externă a pulpelor și a picioarelor, partea posterioară a brațelor și spatele, la nivelul omoplaților.

CUM O PUTEM DIAGNOSTICA? Este suficient să ciupim și să ridicăm pielea între degete. Dacă simțim dureri, putem bănui existența celulitei. Forma ușoară presupune o îndesire a țesuturilor care aderă la planurile mai profunde. Reluînd mișcarea de ciupire, țesuturile prezintă aspectul caracteristic al pielii de «portocală».

Celulita este avansată cînd apar placarde dure și rezistente la atingere. După ciupire pielea se ridică greu, ea aderînd complet, de data aceasta, la țesuturile profunde.

Apar umflăturile, ciupirea devine foarte dureroasă și provoacă, cu ușurință vînătăi.

Celulita este denumită profundă, cînd sub piele se constată, la palpare, mici grăunțe ce rulează sub degete. La exterior, pielea prezintă adînciturі sau umflături.

Este deseori imposibil s-o desprindem de țesutul fibros care devine locul unei inflamații cronice.

Celulita poate fi considerată, deseori, ca originea unor variate neajunsuri. De exemplu șoldurile și membrele inferioare pot lua proporții disgrațioase, corpul se deformează, apar tulburări circulatorii. tulburări nervoase, dureri datorate comprimărilor filetelor nervoase de către țesutul conjunctiv, care se îndesește.

Uneori, o simplă infiltrație celulitică a peretelui abdominal este originea durerilor aparent genitale, dar care pot fi din fericire depistate cu multă ușurință.

Celulita poate, de asemenea, să afecteze țesuturile care înconjoară tendoanele și articulațiile. Prezența sa antrenează cîte o dată numeroase tulburări de natură reumatismală.

În situația în care provoacă inflamarea țesutului subcutanat poate fi de origine alergică.

Dacă se instalează în regiunea cefei poate fi cauza unor dureri de cap ce nu cedează decît dacă este tratat nodul celulitei.

CUM O COMBATEM? În primul rînd, prin regim alimentar și exerciții de cultură fizică, iar, cînd este necesar, prin medicamente.

Acestea din urmă vor fi însă administrate numai sub un strict control medical.

Rezultate bune se obțin prin masaj asupra căruia ne vom opri mai mult, deoarece acesta intensifică circulația venoasă, ajută pielea să se retracteze, tonifică mușchii, dispersează și elimină toxinele.

Masajul începe prin mîngîierea regiunilor atinse de celulită și continuă cu exerciții care devin din ce în ce mai profunde. În final, se trece la petrisaj.

Pentru a activa circulația limfatică și a dispersa toxinele provocate de celulită, executăm petrisajul în S care constă în a prinde pielea între degetul mare și arătător. Cu pliul format astfel, veți descrie un S. Exercițiul se execută cu ambele mîini, fără a le ridica de pe piele. Se deplasează apoi mîinile cîțiva centimetri și se continuă mișcarea pe toată zona prinsă de celulită. Se pot executa mișcări în zig-zag sau circulare, dar totul se termină cu mișcări usoare de mîngîiere.

Vindecarea poate fi accelerată, folosind și alte tratamente ca razele ultra roșii, ultrascurte, diatermie, ionizări, făcînd să pătrundă în piele o sare minerală ca iodura de potasiu descompusă de un curent electric galvanic sau prin aparate ca vibromasajul, prin sudație, băi caide, băi de vapori, băi cu sare marină etc.

L. COSMOVICI

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

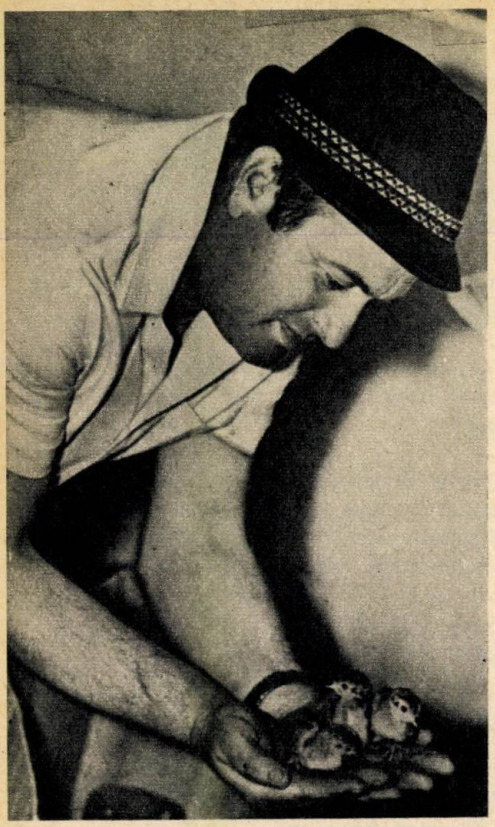

Pui de fazani
— LEONID STRATULAT — Iași

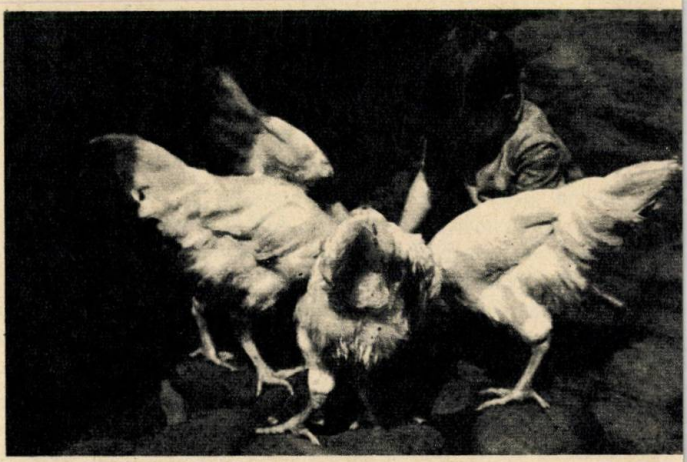

Preocupări — FLOREA ION — București

Dansul lebedelor
— GILDO ISTOC — Corabia

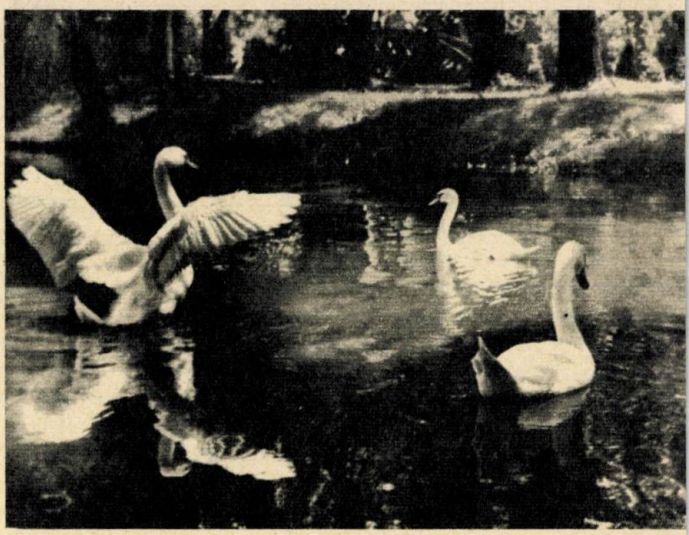

Păstrăvii la... medic
— FRANCISC TOTH — București

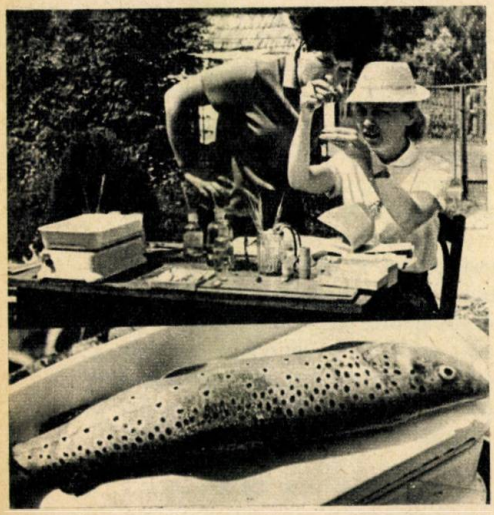

Pastorală — ZAMA ARTEMIE — Cluj

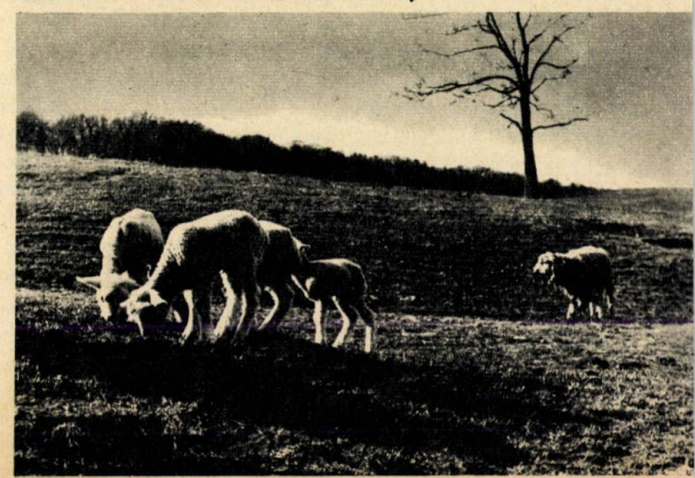

Răsfățata casei — FRANCISC FINTA — Timișoara

Fii cuminte...
CHIVU GHEORGHE
Ploiești

Puiul
KRAUSS RODICA
Harghita

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Neastîmpăratul
DAN RAOUL — Cîmpulung — Argeș

Băbuța — OCTAVIAN VESTEMEAN — Sibiu

În orice gospodărie aspiratorul de praf

IDEAL

Este ideal în orice gospodărie, economic, practic, comod.

UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVELOR DE CONSUM BRAȘOV

VĂ PROPUNEM DOUĂ LOCURI PLINE DE FARMEC:

COMPLEXUL «DEALUL PERSANI» (LA 46 KM DE BRAȘOV) ȘI HOTELUL BRAN

Închipuiți-vă un pustiu imens de gheață, bîntuit continuu de furtuni de zăpadă și învăluit în întunericul de nepătruns al unei nopți care durează, fără întrerupere, mai mult de patru luni și jumătate. În acest peisaj de dezolant trăiește și lucrează—singur—un om. Este adăpostit într-o cabană săpată în gheață, căreia i se spune Postul înaintat. *Omul se numește Richard Byrd și este șeful expediției americane care cercetează regiunea Polului Sud. Tovarășii săi de lucru sînt instalați la 180 km depărtare, pe un ghețar gigantic, în stațiunea antarctică numită* Mica Americă. *Isprava acestui explorator—săvîrșită în anul 1934 (23 martie—11 august)—rămîne unică în istoria plină de cutezanțe și de tragic a lumii polare; este cea mai uimitoare, dar nu singura.*

LUMEA POLARA

UN SECOL DE CUTEZANȚĂ ȘI DE JERTFE PENTRU CUCERIREA EI

ÎNCEPUTURILE

La postul înaintat (1934)

Mai întîi au fost spaimele și legendele create de Marele Necunoscut aflat dincolo de barierele de gheață veșnică din jurul celor doi Poli. Apoi cutezătorii au început să-l înfrunte, cucerind, palmă cu palmă, teritoriile socotite interzise firavei ființe omenești. Lupta cu elementele naturii, care stăpînesc regiunile arctice și antarctice, a durat mai bine de un secol. Cuceritorii au folosit mai întîi săniile trase de cîini, apoi corăbiile, vapoarele, baloanele, hidroavioanele și avioanele, ținta lor finală fiind Polul Nord, la un capăt al lumii și Polul Sud, la celălalt capăt. Și după un secol de eforturi dure, la care au luat parte sute—poate chiar mii de bravi—«capetele lumii» au fost descoperite, pe colinele lor de gheață cuceritorii putîndu-și înfige drapelele biruinței.

Lupta s-a dat mai întîi pentru Polul Nord. Prima expediție, temeinic organizată, se face în anul 1818, cu corabia «ISABELLA», sub co-

Staţiunea singuratică, 1934

Întîlnirea lui John Ross cu eschimoşii nordului, 1818

Nansen

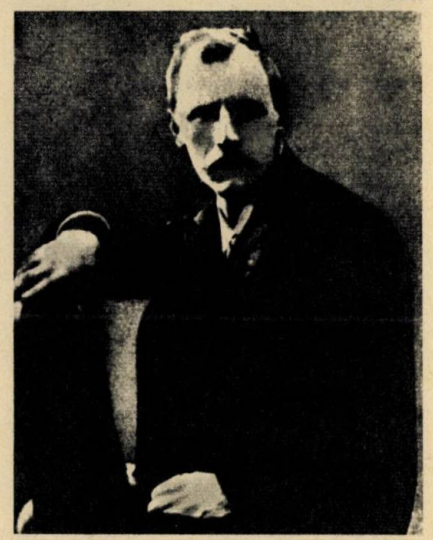

manda englezului John Ross. Acesta nu va reuşi însă să ajungă decît pînă în Marea Baffin. **(În fotografie se poate vedea întîlnirea lui John Ross cu eschimoşii nordului — Stampă de epocă).** Un an mai tîrziu, alt englez, William Parry, ispitit de premiul de 5 000 de lire oferit de guvern, pleacă pe urmele lui Ross, cu două corăbii, «**Hecla**» şi «**Griper**». El reuşeşte să pătrundă în marele necunoscut peste o mie de km. În anul 1827 va repeta încercarea. De la un punct unde corabia n-a mai putut înainta, din cauza gheţurilor, Parry şi însoţitorii săi pornesc spre Pol, pe jos, ducîndu-şi bagajele în sănii. Era prima încercare de a ajunge la Polul Nord cu piciorul. A fost şi prima înfrîngere.

Un alt mare cutezător, John Franklin, subvenţionat de guvernul englez, a întreprins mai multe expediţii în căutarea Polului Nord. Ultima dintre aceste expediţii, întreprinsă în anul 1845, are un sfîrşit tragic. Undeva, în Marea Baffin, cele două corăbii comandate de Franklin naufragiază. Niciodată nu li s-a dat de urmă. Epopeea cuceririi Polului Nord înregistra astfel prima mare tragedie. O expediţie americană, întreprinsă între anii 1879–1881, sub comanda lui George De Long, va avea o soartă asemănătoare. Nava lor, «**Jeanette**», s-a scufundat, fiind deteriorată de gheţuri. Echipajul, pornit pe jos, a murit de frig şi de foame, în pustiul de gheaţă.

Cele mai reuşite expediţii nordice realizate pînă acum trei sferturi de veac au fost conduse de suedezul Otto Nordenskjold (în anii 1878–1879) şi de norvegianul Fridtjof Nansen care a traversat, în anul 1888, întreaga Groenlandă, pe schiuri, iar în 1893—1896, a străbătut bazinul arctic, cu vaporul «**Fram**»; apoi cu săniile trase de cîini a ajuns spre Polul Nord pînă la latitudinea de 86 14' (cea mai înaintată poziţie atinsă pînă la vremea aceea).

LA POLUL NORD

Exploratorul american Robert Peary s-a străduit timp de douăzeci şi trei de ani ca să ajungă la Polul Nord. A început în anul 1886, făcînd o serie de expediţii în Groenlanda, pe care a traversat-o de patru ori. În anul 1908 a făcut ultima încercare, reuşind să-şi atingă ţelul. A înaintat spre întunecatul Nord atît cît i-au permis gheţurile, folosind vaporul «THEODOR ROOSEVELT», construit după cerinţele unei astfel de expediţii. Apoi a pornit cu 19 sănii şi a străbătut distanţa rămasă (aproape o mie de km), în şase lumi. Peary a fost însoţit pe acest drum de 23 de oameni şi 140 de cîini. Ultimii kilometri au fost parcurşi numai de şase oameni; Peary în frunte, un medic şi patru eschimoşi. La 6 aprilie 1909 aceştia ating «capătul de nord al lumii»—Polul mult căutat.

Printre exploratorii Nordului s-a aflat şi un român—inginerul George Assan. Acesta s-a

avîntat, într-o vreme cînd cele mai multe dintre cutezanțe se plăteau cu suferințe grele și chiar cu viața, pînă în insulele Spitzbergen. Era în anul 1896. Vasul pe care a călătorit—«ERLINGJART»—a ajuns pînă în Marea Barents și dincolo de Marea Groenlandei, în apele Oceanului Arctic.

Pe calea aerului, prima încercare de a descoperi Polul Nord a fost făcută de suedezul Andree, în anul 1897. Pierdut în negurile imensității de gheață—balonul cu care călătorea fiind doborît de furtună — nu s-a mai știut nimic despre acest cutezător, pînă în anul 1930, cînd cadavrul său și ale tovarășilor săi pe care i-a avut, au fost descoperite de alte expediții.

Abia în anul 1926, o navă aeriană—dirijabilul «NORGE»—avînd la bord pe exploratorii Amundsen și Nobile, reușește primul zbor peste Arctica. Peste Polul Nord un avion trece, pentru prima dată, la 9 mai 1926 Performanța este realizată de amiralul Richard Byrd, eroul de mai tîrziu al singurătății de la Postul înaintat al Sudului. Două zile mai tîrziu — la 11 mai 1926—zboară peste Polul Nord și dirijabilul «NORGE». O traversare integrală a regiunii nordice, peste Pol, o face, pe calea aerului, un avion sovietic, condus de celebrul Cicalov, la 18 iunie 1937. Ruta parcursă, fără escală: Moscova—Vancuver (11 400 de km), în 63 de ore.

CUCERIREA SUDULUI

Înfrîngerile suferite de către primii exploratori, în Nord, n-au descurajat pe cei ce-și îndreptau privirile către Sud. În anul 1830, englezul John Biscoe începe prima expediție în Antarctica. El descoperă o peninsulă necunoscută și insula numită mai tîrziu Adelaide, precum și alte mici insule ce vor purta numele Biscoe. Între anii 1838–1842, o expediție franceză, comandată de Dumont d'Urville, cercetează regiunea Antarcticii, descoperind noi pămînturi necunoscute, între care și ȚARA ADELIE.

O expediție care a dat multe rezultate satisfăcătoare, a fost organizată în Sud, de către Societatea belgiană de geografie, în anii 1897–1899. La ea a participat și un român—savantul Emil Racoviță. Expediția, făcută cu nava «BELGICA» a dus la descoperirea strîmtoarei Drake, a identificat fauna și flora regiunii, a făcut ample observații meteorologice. Contribuția lui Racoviță, ca naturalist, la reușita expediției, este recunoscută unanim, pe plan mondial.

La începutul secolului nostru Polul Sud era încă necunoscut. O expediție, condusă de irlandezul Ernest Shackleton, în anul 1908, și alta, la care participă australianul Douglas Mawson, în 1911, ajung tot mai aproape de țintă, străbătînd sute de kilometri, în condițiuni climaterice mult mai aspre decît la Nord.

Robert Peary și Amundsen

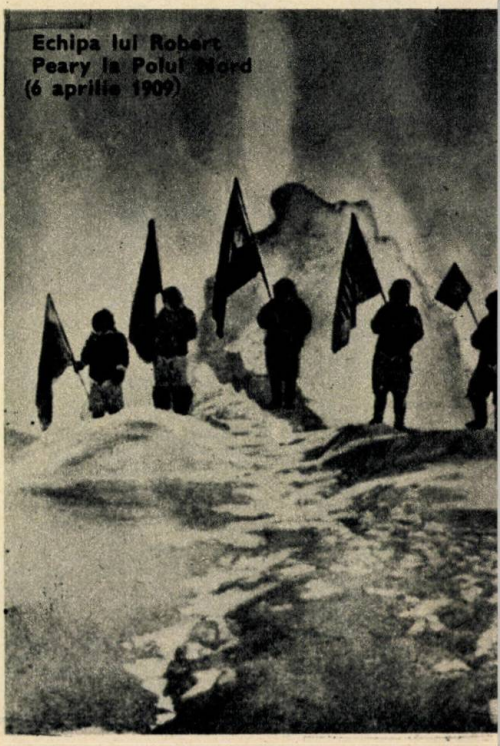

Echipa lui Robert Peary la Polul Nord (6 aprilie 1909)

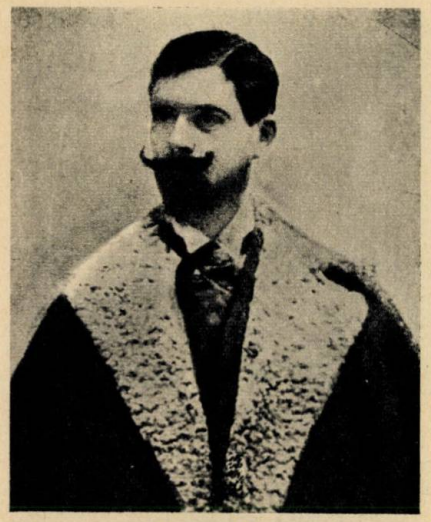

George Assan

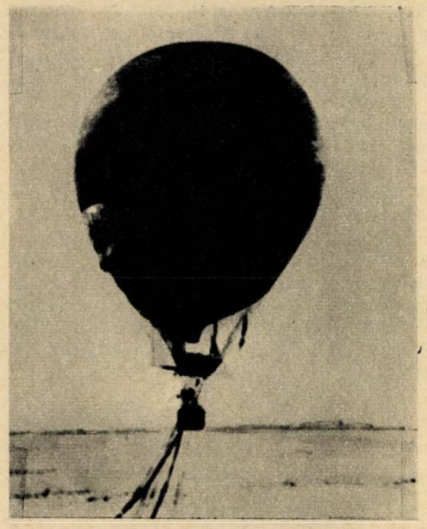

Balonul lui Andree (1897)

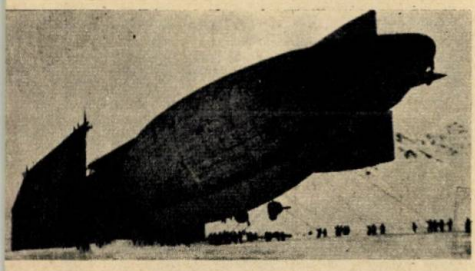

Dirijabilul Norge (1926)

Cel care a descoperit Polul Sud a fost norvegianul Roal Amundsen. Nici unul dintre exploratorii polari nu s-a bucurat de faima mondială pe care a avut-o acest erou între eroi; pentru că nici unul n-a realizat mai mult decît el. A fost primul care a străbătut Arctica, din Groenlanda pînă la Alaska şi primul care a navigat în Nord, din Oceanul Pacific pînă în Oceanul Atlantic. Şi a mai făcut ceva, care i-a întregit gloria: a fost primul om care a ajuns la Polul Sud. Aceasta s-a petrecut la 14 decembrie 1911. Începutul expediţiei se făcuse la 6 iunie 1910, cu vasul «FRAM», plecat din fiordul Christiania, spre Antarctica. Amundsen, care avea în urma sa o îndelungată carieră de explorator polar, dorise, totdeauna, să descopere Polul Nord. I-a luat-o însă înainte Peary. Aceasta nu l-a descurajat. Hotărît, a plecat spre Sud şi a reuşit.

La Polul Sud s-a înregistrat şi cea mai impresionantă dintre dramele lumii polare. La mai puţin de două luni de la sărbătorirea succesului lui Amundsen, omenirea, angajată în extazul de admiraţie cuvenit marelui explorator, ia cunoştinţă de sfîrşitul altui brav—Robert Falcon Scott. La vremea aceea exploratorul Scott era la fel de celebru ca şi Amundsen. Se afla la a doua sa expediţie spre Sud. Prima fusese în anii 1901—1904. A doua, care avea să se sfîrşească tragic, se desfăşura aproape concomitent cu a lui Amundsen; dar echipa lui Scott urma să sosească la Pol o lună mai tîrziu. Dezolaţi, lipsiţi de provizii şi degeraţi de frig, cei cinci oameni ai echipei Scott reiau drumul înapoi. Eforturile sînt zadarnice; toţi cinci vor muri, unul după altul. Ultimul va fi chiar Scott, care notează, în carnetul găsit mai tîrziu, toate fazele cumplitei tragedii.

După şaptesprezece ani—în iunie 1928—Amundsen, celebrul între celebrii lumii polare, îşi va găsi sfîrşitul la fel de tragic. Plecat în căutarea exploratorilor italieni eşuaţi cu dirijabilul «ITALIA», în regiunea Polului Nord (conduşi de Umberto Nobile), va dispărea şi nu va mai fi găsit niciodată.

O explorare detaliată, cu rezultate ştiinţifice deosebite, a Antarcticii, a fost făcută, începînd din 1926, de expediţiile conduse de Richard Byrd; neîntrecutul explorator care zburase, primul, peste Polul Nord, la 9 mai 1926; care va zbura, tot primul, la 28 ianuarie 1928, peste Polul Sud şi care va trăi, singur în noaptea polară, şase luni, la Postul înaintat, în anul 1934.

Ca un omagiu adus exploratorilor Nordului şi Sudului. în luna noiembrie 1965 un avion «BOEING-707» a făcut ocolul pămîntului, zburînd peste cei doi poli. Avionul a plecat din Honolulu, spre Londra, peste Polul Nord; de la Londra la Lisabona—Buenos Aires—Noua Zeelandă, peste Polul Sud. Raidul a durat 62 de ore (inclusiv escalele, timpul efectiv de zbor fiind de 51 de ore şi 27 de minute. Distanţa totală

«Fram» (6 iunie 1910) ▲

Amundsen la Polul Sud (14 decembrie 1911) ▲

Scott la Polul Sud ianuarie 1912 ▼

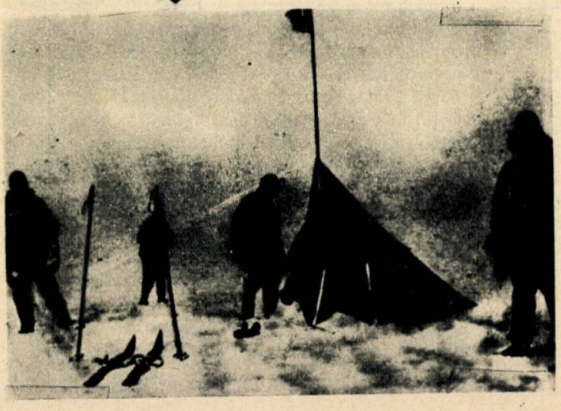

Richard Byrd

parcursă: 42 286 de km. La bordul avionului s-au aflat 40 de oameni.

LUMEA POLARĂ AZI

Au trecut şase decenii de la descoperirea mult căutaţilor Poli. Lupta a fost aspră. jertfele umane neînchipuit de mari. Rezultatele însă sînt peste aşteptările realizatorilor. Omul este stăpîn acum peste regiunile polare şi se pare că nici o piedică nu-l mai poate opri să-şi desăvîrşească această stăpînire. Peste Polul Nord trec, zilnic, marile avioane transcontinentale, cu pasageri şi cu mărfuri. Exploratorii moderni colindă regiunea arctică traversînd pe jos calota glacială, iar în Antarctica sînt instalate staţiunile ştiinţifice (50 la număr) la care lucrează—în infernul creat de frigul care ajunge pînă la minus 89 de grade—cîteva sute de savanţi şi de tehnicieni din 12 ţări. Firava fiinţă omenească, înspăimîntată acum un veac de Marele Necunoscut din pustiurile de gheaţă, a învins.

ION MUNTEANU

DEZLEGĂRILE

jocurilor din pag. 232

DESEN ÎN OGLINDĂ (soluţie) 1) Florile. 2) Gărduleţul. 3) Păsărica de pe piatră. 4) Copacul din mijloc. 5) Zăpada de pe muntele cel mai înalt. 6) Căpiţa de fîn.

CROSUL (soluţie) Primul sosit este nr. 8, al doilea nr. 4, iar al treilea nr. 9.

ZECE DEOSEBIRI (soluţie) 1) Coada peştelui; 2) Partea superioară a gurii peştelui; 3) Spatele peştelui; 4–5) Părul şi gura femeii; 6–7–8) Pălăria, trestia şi pluta undiţei; 9) Norul mare; 10) Valurile, în dreapta jos.

ȘAH

ÎNTÎMPLĂRI MAI PUȚIN CUNOSCUTE DE LA „MECIUL SECOLULUI”

- Cîteva nopți de vară în sala telexurilor
- Din culisele marii întreceri șahiste de la Reykjavik
- Cînd ziariștii se întrec în operativitate
- Universul magic al celor 64 de patrate a captat interesul întregii lumi
- Un meci între suporterii lui Fischer și cei ai lui Spasski
- O nouă stea lansată la televiziunea americană
- Momentele cele mai semnificative ale întîlnirii
- ...și arbitrul a încălcat regulamentul!
- Cu hipnotismul nu-l poți determina pe adversar să greșească!

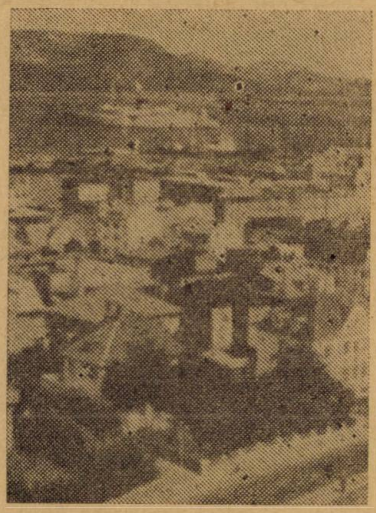

Reykjavik, orașul în care s-a disputat „meciul” secolului

Concomitent cu pasionanta confruntare dintre Fischer şi Spasski — şi în strînsă legătură cu ea — în lunile iulie şi august 1972 a avut loc şi o altă competiţie, interesantă dar mai puţin cunoscută de marele public. O competiţie pe care am putea să o numim „meciul presei". Este vorba de întrecerea în care s-au angajat corespondenţii de la Reykjavik şi agenţiile de presă în strădania lor de a transmite cît mai operativ mutările partidelor, toate evenimentele de seamă ale disputei dintre cei doi giganţi ai şahului.

În mai multe nopţi ale verii ce a trecut, datorită amabilităţii colegilor de la „Agerpres", am avut ocazia să urmăresc „meciul secolului" în sala teleimprimatoarelor. A fost o experienţă captivantă. Nu numai pentru un pasionat al şahului, dar şi pentru un simplu amator sau chiar şi pentru cineva căruia tabla cu 64 de patrate i se pare la fel de neînţeles ca harta feţei invizibile a Lunii... În emisiunile lor agenţiile de presă au acordat un loc central ştirilor privind „meciul secolului".

Pentru a anunţa un sacrificiu al lui Spasski sau o partidă surprinzătoare a lui Fischer, redactorii de serviciu ai agenţiilor nu au ezitat să întrerupă transmiterea unor ştiri despre campania electorală americană, febra aurului la bursele vesteuropene sau alte evenimente politice de actualitate. Nu pentru că respectivii redactori ar fi fost şahofili şi ar fi favorizat în mod special acest gen de informaţii. Pur şi simplu pentru că activitatea agenţiilor a trebuit să răspundă interesului neobişnuit de larg al publicului, pe toate meridianele globului.

Într-una din seri, primele opt mutări au apărut pe teleimprimatoarele agenţiei „Reuter". După cîteva minute, „Associated Press" a dat nouă mutări. „United Press International" nu a întîrziat mult: a anunţat 11 mutări, informînd, în plus, despre evoluţia timpului de gîndire. Agenţia „TASS" a dat, ulterior, pînă la mutarea a 13-a. Agenţia „France Presse" a oferit mai puţine mutări. Lipsa de operativitate în transmiterea mutărilor a fost însă compensată de faptul că informaţia „AFP" cuprindea şi o apreciere a poziţiei la care s-a ajuns... Volumul de informaţii furnizate de agenţiile de presă, de corespondenţii ziarelor aflaţi la Reykjavik a fost imens, şi, practic, nici o publicaţie din lume nu a putut avea suficient spaţiu pentru a publica tot ce s-a transmis.

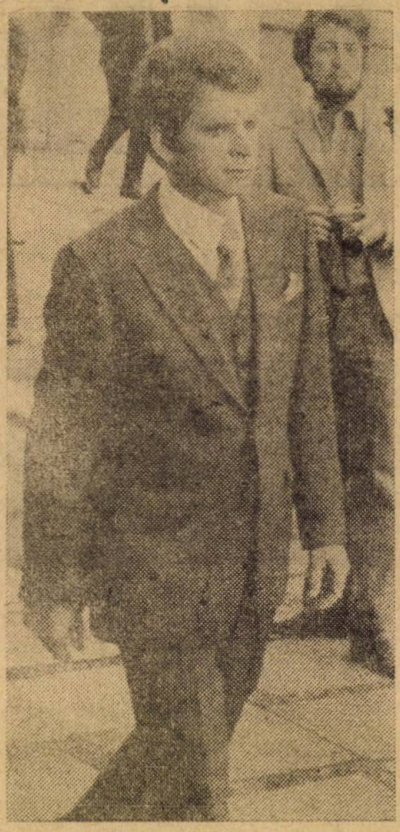

Spasski pe o stradă din Reykjavik, îndreptîndu-se spre sala de joc.

În rîndurile ce urmează vom încerca să reluăm o parte din bogăţia de informaţii obţinute urmărind „meciul secolului" la teleimprimator. Unele din ele poate inedite, altele aducînd amănunte suplimentare cu privire la un eveniment sau altul consemnat la vremea respectivă. Aceste informaţii — sperăm —, vor aduce pe cititori, pentru cîteva minute, în atmosfera încordată a luptei pentru titlul mondial, în culisele marii întreceri.

Timp de două luni, universul magic al celor 64 de patrate a captat interesul lumii întregi! Este părerea unanimă a comentatorilor, despre interesul extraordinar pe care lupta dintre Fischer şi Spasski l-a suscitat pe plan mondial. În timpul meciului, corespondenţi din toată lumea ai agenţiei „France Presse" au fost invitaţi să relateze ecoul pe care îl are lupta în ţările despre care scriu. Concluzia agenţiei: *Bătălia de la Reykavik pasionează nu numai pe amatorii de şah dar şi pe profanii din toate ţările. Aceştia din urmă, fără a fi întotdeauna capabili să se descurce în labirintul combinaţiilor, vibrează la toate peripeţiile unei lupte cu un caracter excepţional...*

La Paris, mase de curioşi au venit la cluburi pentru a urmări partidele, mutare cu mutare, pe măsură ce replicile erau obţinute telefonic de la redacţiile ziarelor, care, la rîndul lor, le obţineau pe teleimprimatoare.

În Anglia, vînzarea jocurilor de şah a bătut toate recordurile. Pentru a satisface şi menţine clienţii în localuri, numeroase restaurante şi baruri au adus jocuri de şah şi le-au pus la dispoziţia publicului.

În Uniunea Sovietică, ţara care numără mai mulţi jucători de şah decît în tot restul lumii, partidele au fost urmărite cu atenţie susţinută, fiecare mutare fiind studiată disecată.

În America Latină, pasiunea şahistă a căpătat un caracter naţional şi popular. De fiecare dată cînd începea o nouă partidă, o emoţie profundă cuprindea milioanele de amatori repartizaţi în toate ţările continentelor, afectînd chiar ritmul vieţii cotidiene...

În Italia s-a produs o „şahplozie" — astfel a fost denumită goana publicului după jocuri şi cărţi de şah.

În Polonia nu se mai putea găsi în librării nici măcar un singur manual de învăţare a şahului.

În timpul meciului, Fischer a plecat adeseori în zorii zilei (uneori fără să se mai fi culcat în cursul nopţii), pentru a face o baie în fiord. În imagine, după ieşirea din apa rece, învelit într-o cuvertură.

La Belgrad, suporterii lui Fischer i-au provocat la un meci, la 50 de mese, pe suporterii lui Spasski. După mai multe ore de joc, urmăriți de un public larg, profischeriștii au fost învinși cu 27,5—22,5...!

În Statele Unite, televiziunea a lansat o nouă stea, pe profesorul de sociologie Shelby Lymon, un pasionat șahist, care a comentat partidele de la Reykjavik în cadrul rețelei newyorkeze al lui „National Educational Televizion". Prezentarea de către el, zi de zi, a meciului a fost atît de interesantă încît emisiunile au fost preluate și de alte companii TV, Lymon devenind un personaj celebru în toată țara. În prezent pregătește un ciclu TV, „Șahul în 30 de lecții", a scris șase (!) cărți de șah pentru care a încheiat contracte și ia parte la diferite programe ale companiilor de televiziune.

★

Jim Ward, conducătorul biroului din Copenhaga al agenției „United Press International", jucător pasionat de șah, s-a deplasat la Reykjavik în perioada „meciului secolului". O oră după încheierea ultimei partide, teleimprimatorul „UPI". a transmis o selecție a celor mai semnificative momente din cursul celor două luni de luptă șahistă. Iată cîteva din ele. :

● *Momentul adevărului*: la 2 iulie, startul meciului a fost amînat de F.I.D.E., Delegația sovietică a protestat, arătînd că amînarea nu este reglementară. În cadrul unei conferințe de presă, dr. Max Euwe, președintele F.I.D.E., își cere scuze:

— Am încălcat regulile, blamați-mă, pe mine și pe nimeni altcineva pentru amînarea primei partide. Am făcut asta ca să salvez meciul...

Scuzele au fost acceptate.

● *Momentul cel mai mișcător.* În partida a 11-a Fischer a oprit ceasul, a semnat pe fișă că cedează și a părăsit sala. Spasski nu știa însă că a cîștigat. Se afla într-o cameră alăturată, unde lua o nouă porție de cafea neagră. Cînd s-a înapoiat în sală, 2 000 de spectatori au început să-l aplaude frenetic. Cu fața plină de emoție, Boris s-a oprit în mijlocul scenei, împreunîndu-și mîinile ca pentru rugă, solicitînd publicului să oprească aplauzele...

Faima de misogin a lui Fischer nu a fost confirmată la Reykjavik. Iată-l pe noul campion fotografiat la banchetul oferit după încheierea meciului...

● *Moment dramatic.* În partida a 13-a, după ce a avut remiză, Spasski a greşit grav la mutarea a 69-a, pierzînd. Mult timp după ce a cedat, Boris a rămas în fotoliul său, privind nemişcat la poziţia de pe tablă. Apoi a rejucat partida, murmurînd: „Am făcut o mare eroare...“ În acel moment, Fischer conducea cu 8—5.

● *Moment de furie.* După ce a cîştigat partida a opta, Fischer se afla la hotel împreună cu sora sa Joan. Auzind la un buletin de ştiri că partida fusese televizată fără ca el să ştie, Bobby a aruncat cu furculiţa şi cuţitul în pereţi, într-un neobişnuit acces de furie.

● *Cea mai bună partidă.* Cea mai bună, după Gligorici, trebuie aleasă între a şasea, cîştigată printr-un fin joc strategic de Fischer, sau a 11-a, în care Spasski a găsit o replică distrugătoare în varianta „pionului otrăvit“ din siciliană.

● *Cea mai bună mutare* — a 41-a, a lui Spasski, în partida a şaptea, cînd, după 40 de minute de gîndire, a găsit singura cale de remiză.

Nu numai dr. Max Euwe a încălcat conştient regulamentul dar şi... arbitrul Lothar Schmidt a procedat, o dată, împotriva regulilor de joc. Aceasta s-a întîmplat în timpul partidei a treia, desfăşurată, după cum se ştie, într-o cameră separată, fără spectatori. Atmosfera era încă încinsă. Fischer, care pierduse la masa de joc prima partidă, nu se prezentase la cea de-a doua — ca semn de protest împotriva prezenţei camerelor de luat vederi ale televiziunii — şi pierduse prin forfait...

La un moment dat, cînd mergea ceasul lui Spasski, Fischer s-a îngălbenit. Crezînd că există o cameră TV ascunsă, în afară de cea a televiziunii cu circuit închis, s-a

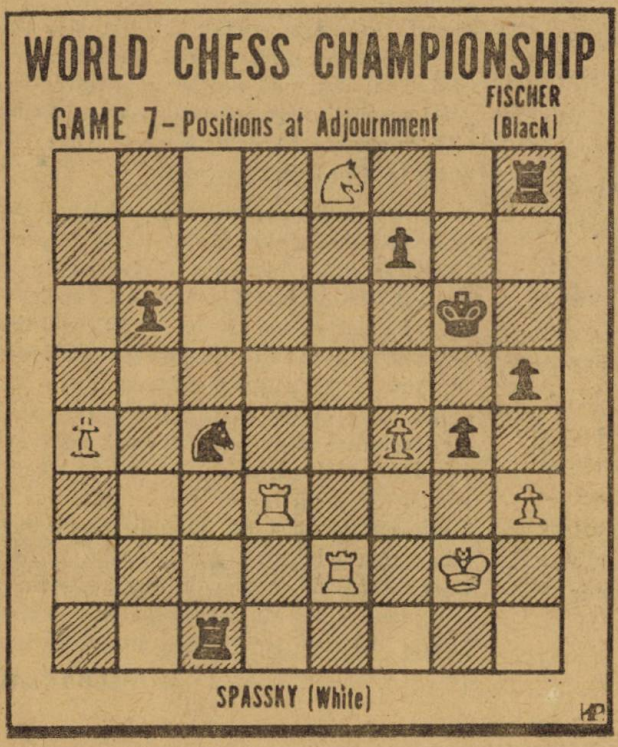

O premieră în transmiterea fotografiilor la mari distanţe: agenţiile de presă au transmis prin telefoto şi diagrame cu poziţia de întrerupere în unele partide în care nu s-a putut decide rezultatul în primele cinci ore de joc. Aceste telefotografii au uşurat munca secretariatelor de redacţie, au permis să se cîştige timp în orele tîrzii de noapte şi să se evite mai ales publicarea unor diagrame greşite... În imagine — poziţia de întrerupere a partidei a şaptea, Spasski cu albele. Mutarea secretă din plic a fost 41.h4; partida s-a încheiat remiză.

ridicat furios și s-a răstit la arbitru. Deranjat în timp ce gîndea, Spasski s-a ridicat de pe scaun, declarînd că vrea să plece.

Atunci, povestește Schmidt, cîteva secunde nu am știut ce să fac. Am oprit ceasul de control al lui Spasski, încălcînd regulamentul, dar în acest fel am luat situația sub control.

L-a invitat pe Fischer să ia loc și să păstreze liniște și l-a rugat pe Spasski să se așeze din nou pe scaun. Fischer s-a liniștit, s-a convins că nu e tras pe sfoară și și-a cerut scuze. Partida a continuat, furnizînd o luptă extraordinară.

★

În ziua în care marele maestru argentinian Miguel Najdorf a venit la Reykjavik el a avut plăcuta surpriză să constate că Fischer și Spasski joacă varianta... Najdorf din apărarea siciliană. Miguel, „împăratul șahului din America Latină", cum l-a numit marele maestru iugoslav Gligorici, i-a declarat lui Fischer că-l consideră drept un „Mozart al șahului". Argentinianul a amintit că, cu ocazia meciului Fischer — Petrosian disputat la Buenos Aires, a fost oferită o recepție. Fischer a venit, a stat zece minute și apoi s-a scuzat că trebuie să plece. Avea în minte o nouă variantă pe care dorea să o analizeze la hotel și nu-l mai interesa nimic altceva.

★

O informație publicată de un ziar că Fischer a petrecut cu cîțiva ani în urmă mai multe ore în compania unui expert în hipnotism a determinat pe unii să se întrebe dacă nu cumva privirile lui Bobby au proprietatea de a influența pe adversar. Un amator de șah din Iugoslavia a trimis ziarului „Politica" o scrisoare în care și-a exprimat părerea că Spasski este hipnotizat de adversar cu ajutorul mișcării aproape imperceptibile a scaunului său pivotant! Ziarul „Industria socialistă" din Moscova a cerut părerea unui expert. Acesta a confirmat că, deși un jucător poate eventual ghici gîndurile adversarului, este imposibil să-l determine să comită greșeli care să ducă la pierderea partidei.

Apropo de hipnotism, s-a scris la vremea respectivă de propunerea făcută de un jucător sud-african, care s-a declarat gata să joace o partidă oarbă contra lui Fischer—Spasski, pentru un premiu de 125 000 lire sterline, la care să contribuie și el cu o parte. Autorul năstrușnicei propuneri este dr. Romark, specialist în hipnoză și telepatie, cu domiciliul la Durban. Romark s-a făcut cunoscut prin organizarea, anul trecut, a unei campanii împotriva... fumatului în urma căreia 2000 de oameni nu au mai pus o țigară în gură. Anul acesta, în fața unei comisii de medici, el s-a... spînzurat pentru patru minute, a fost declarat în mod oficial decedat și, totuși, și-a revenit...

U. VĂLUREANU

SĂ RÎDEM...
cu mic cu mare!

Desene de GH. CHIRIAC

— *Te rog să-l prepari pe tata, mereu îmi greșește problemele!...*

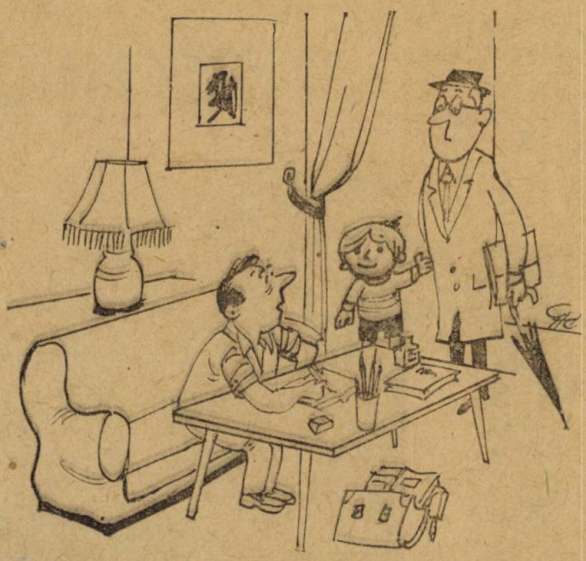

— *Să-l ducem înăuntru să nu se topească!...*

— *Ce-o fi cu el, știu că așteptă un eveniment fericit!...*

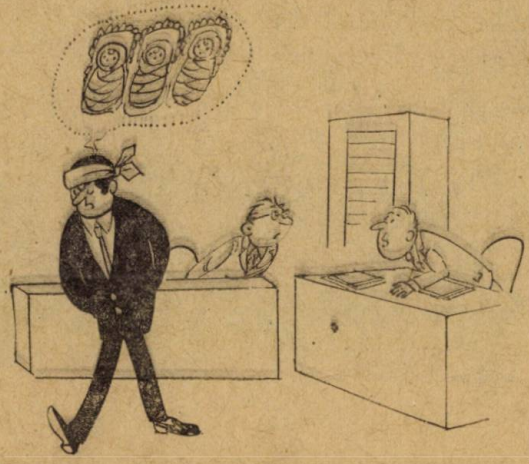

ÎNTREPRINDEREA MECANICĂ DE UTILAJE

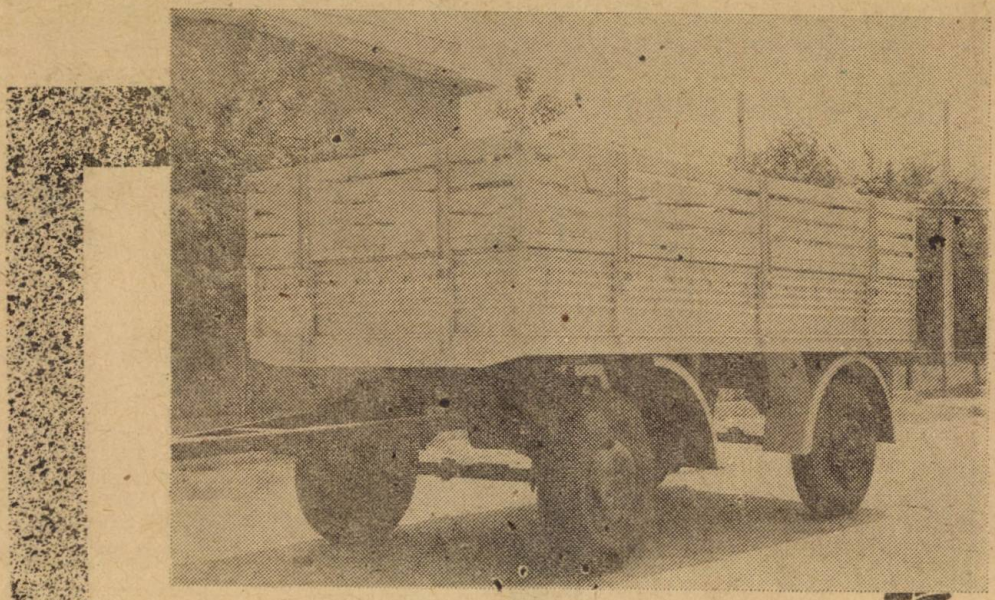

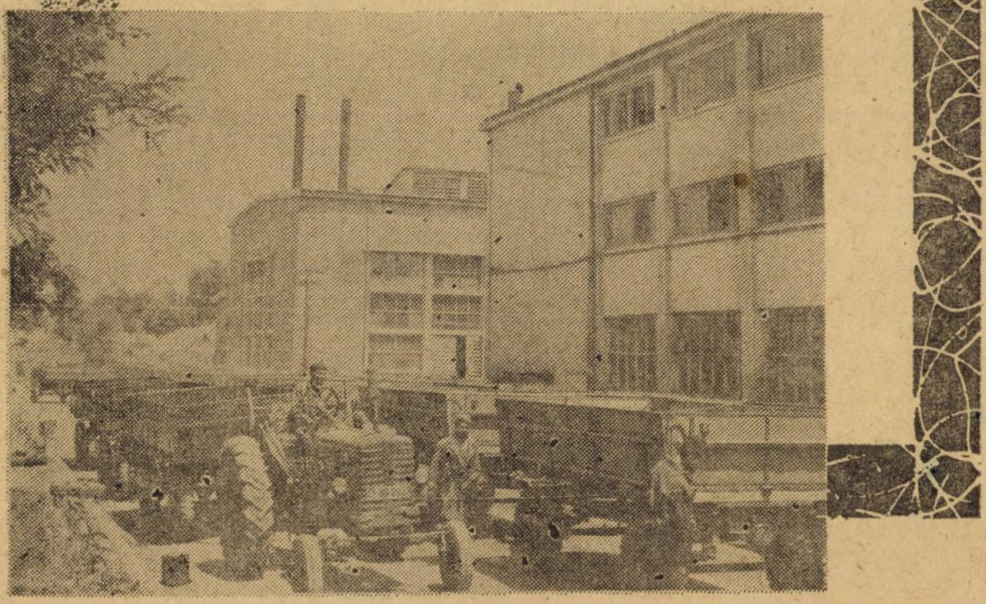

realizează:

— prese de balotat paie și fin
— remorci auto fixe (de 5 și de 3 tone)

MEDGIDIA

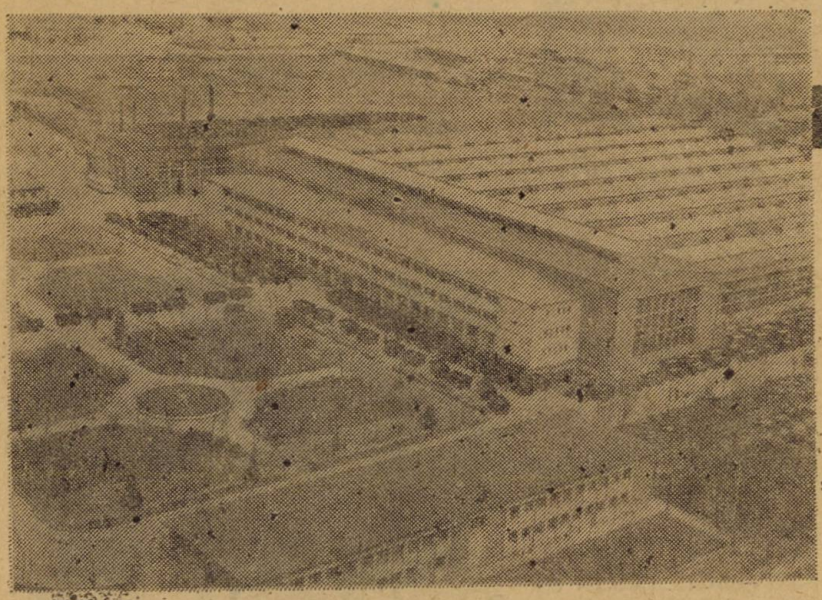

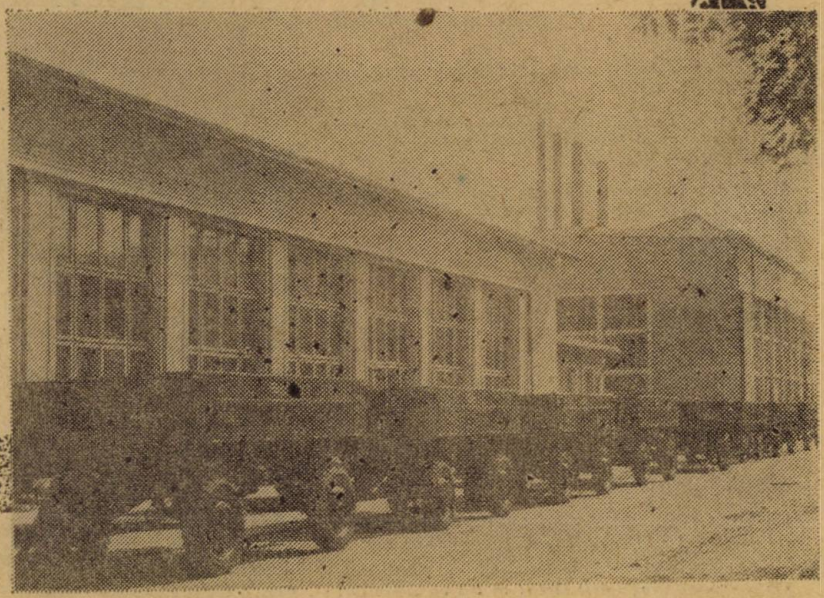

— remorci auto basculante
— o gamă largă de piese de schimb și subansamble pentru mașini agricole

JOC TEST

CÎT TREBUIE să cîntăriți

Greutatea este preocuparea, ca să nu spunem obsesia celor mai multe femei... și bărbați.

Din păcate, fiecare își calculează „greutatea ideală" *după criterii nu prea științifice.*

Dacă doriți să vă verificați cunoștințele din acest domeniu răspundeți la cele douăzeci de întrebări pe care le publicăm. Acest joc vă va ajuta să vă mențineți sau să cîștigați un punct de echilibru.

1) *Care dintre formule permite calcularea greutății ideale* (g): a) g = numărul de cm de deasupra metrului, luîndu-vă înălțimea ca bază; b) g = 50 kg + $^3/_4$. din înălțimea în cm; c) numărul de cm de deasupra metrului — 10, luîndu-vă înălțimea ca bază.

2) *Cîntăriți prea mult sau nu tocmai cînd vă îndepărtați de greutatea ideală cu*: a) 10%; b) 20%; c) 30%.

3) *Cu vîrsta greutatea trebuie*: a) să crească; b) să scadă; c) să rămînă stabilă.

4) *În funcție de lățimea spatelui... greutatea diferă* a) cu 10%; b) cu 20%; c) de loc.

5) *Persoanele cu „oase mari" trebuie să cîntărească*: a) mai mult; b) mai puțin; c) tot atît ca ceilalți cu aceeași înălțime.

6) *Osatura reprezintă*: a) 4,5%; b) 9%; c) 13,5% din greutatea ideală.

7) *Persoanele musculoase cîntăresc*: a) mai mult; b) mai puțin; c) au aceeași greutate ca cele de înălțime și gabarit egal.

8) *Grăsimea reprezintă circa*: a) o pătrime; b) o treime; c) jumătate din greutatea egală.

9) *Acest procentaj este*: a) aproape constant; b) ușor variabil; c) foarte variabil de la o persoană la alta.

10) *Procentajul de grăsime a corpului se evaluează* a) după apreciere; b) la examen clinic; c) după probe de laborator.

11) *La înălțime egală o femeie trebuie să cîntărească*: a) mai mult; b) la fel; c) mai puțin decît un bărbat.

12) *Greutatea unui bărbat și a unei femei pot să difere* cu: a) 2—4%; b) 5—10%; c) 10—20%, bineînțeles la înălțime egală.

13) *Un excedent de greutate*: a) mărește mortalitatea; b) nu o influențează; c) îngăduie să „rezistăm mai bine".

14) *La menopauză greutatea*: a) nu se schimbă; b) crește; c) se micșorează.

15) *Exercițiul fizic*: a) îngrașă; b) slăbește; c) nu influențează greutatea.

16) *Necazurile, emoțiile*: a) îngrașă; b) slăbesc; c) nu influențează greutatea.

17) *Persoanele nervoase*: a) au tendință să slăbească; b) au tendința să se îngrașe; c) nervozitatea n-are nimic de-a face cu greutatea.

18) *Fumătorii și fumătoarele sînt*: a) mai curînd grași; b) slabi; c) fumatul nu influențează greutatea.

19) *Căsătoria duce*: a) la îngrășare; b) la slăbire; c) nu influențează greutatea.

20) *Persoanele grase trebuie să slăbească*: a) încet; b) repede; c) după voie.

Fixați-vă asupra răspunsurilor pe care le considerați corecte. Verificați dacă e așa căutînd răspunsurile noastre din pagina 251.

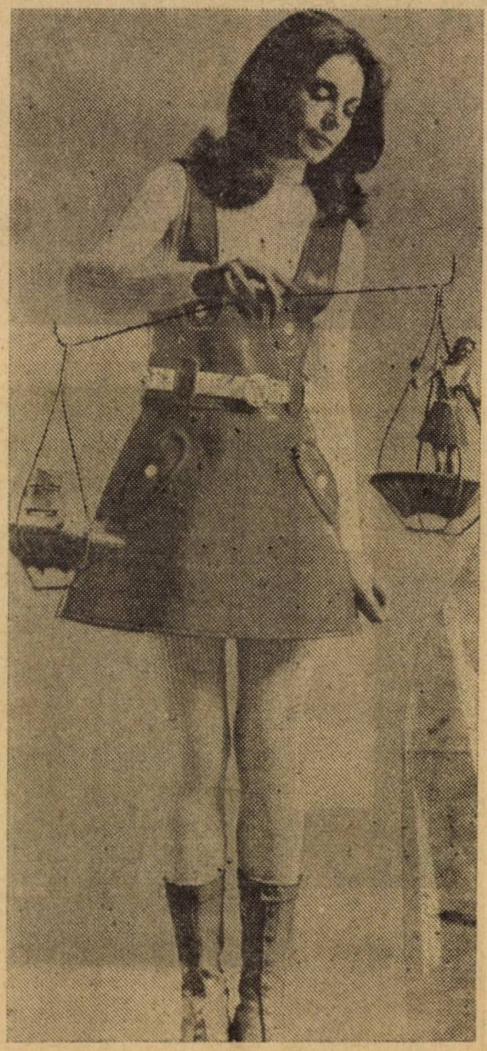

RĂSPUNSURI

1 — (b). Dacă vi se pare complicat să calculați, veți vedea, încercînd, că e foarte simplu. De exemplu: măsurați 160 cm. Plecați de la această cifră: 160—150 = 10. 3/4 din 10 = 7,5. Deci va trebui să cîntăriți: 50 + 7,5 = 57,500 kg. Dacă măsurați 170 cm. 170—150 = 20. 3/4 din 20 = 15. Trebuie să cîntăriți 50 + 15 = 65 kg.

2 — (a). Dacă greutatea dv. ideală este de exemplu 60 kg, vă veți considera prea slab sub 54 kg, prea gras peste 66 de kg. veți începe a vorbi de obezitate dacă excesul de greutate atinge 16—20%, adică în jur de 70 kg. Un exces de 30%, adică 78 de kg este calificat obezitate mijlocie. O obezitate este severă dacă întrece 50% din greutatea ideală: mai mult de 90 kg în loc de 60 kg.

3 — (c). Se consideră azi că un om a atins greutatea ideală spre 25—30 de ani și că trebuie apoi s-o păstreze toată viața.

4 — (a). Se fixează mai multă grăsime și mușchi pe o osatură lată decît pe una îngustă sau mijlocie, dar o diferență de 10% este un larg maximum.

5 — (b).

6 — (a). 4,5%, adică mai puțin de 3 kg pentru o femeie de 1,60 m.
Variațiile greutății scheletului nu trec niciodată dincolo de 1 kg de la cei mai scunzi la cei mai înalți oameni.

7 — (a). La volum egal, grăsimea fiind (relativ) mai ușoară (densitate 0,9), o persoană musculoasă cîntărește mai puțin.

8 — (b). 32% din greutatea totală a corpului la o femeie. La bărbat, la care capitonajul este întotdeauna mai mic, 18%. Astfel, o femeie de 60 de kg trebuie să aibă în medie 19,200 kg de grăsime, un bărbat 10,800 kg de grăsime.

9 — (c). Corpul omenesc se compune în medie din 60% apă și 40% masă solidă. Pe această masă solidă proporția de grăsime în raport cu mușchii și cu oasele variază mult. Dacă o femeie de 60 kg are în medie 19 kg de grăsime, unele de aceeași greutate au mai puțin de 11 kg (18%), altele mai mult de 25 (42%). Tot așa, un bărbat de 70 kg are în principiu 12—13 kg de grăsime, unii bărbați de aceeași greutate au mai puțin de 3 kg (4%), alții mai mult de 22 kg. (32%). Aceste cifre reprezintă limitele inferioare și superioare dincolo de care sănătatea e compromisă.

10 — (c). Prin examene de laborator se pot calcula și greutatea mușchilor și greutatea grăsimii. Totuși stratul de grăsime poate fi apreciat și prin examen clinic.

11 — (c). La înălțime egală, o femeie trebuie să cîntărească mai puțin decît un bărbat pentru că normal e mai puțin musculoasă și la volum egal mușchii sînt mai grei decît grăsimea.

12 — (a).

13 — (a). Crește proporțional. La vîrstă egală, de exemplu, mor 114 persoane care au depășit greutatea ideală cu 10%, față de 100 de persoane cu greutate normală. Mor 130 avînd un exces de greutate de 20%, 145 cu un exces de 30% și 185 cu 50% excedent.

14 — (b). E însă vorba de un fenomen temporar și o anumită igienă îl poate evita.

15 — (c). În general el este compensat prin creșterea apetitului. Sportivii nu slăbesc dar nici nu se îngrașă. Persoanele care zic, pe bună dreptate că slăbesc făcînd gimnastică, țin în același timp și un regim adecvat.

16 — a sau b) În funcție de temperament.

17 — (a). Marii fumători sînt rar grași. Nicotina excită secrețiile stomacului; două-trei țigări înainte de masă favorizează digestia; dar cînd cineva fumează toată ziua, stomacul secretă în permanență și în momentul mesei lipsește aciditatea și sucurile necesare. Tutunul excită de asemeni mișcările intestinului, de unde o evacuare prea rapidă. Pe de altă parte, fumătorii se oxigenează rău, sîngele lor e mai încărcat de oxid de carbon și de aceea nutriția lor e mai puțin bună. Multe persoane care încetează să fumeze cîștigă în greutate. Asimilează mai bine, își recapătă apetitul, nu mai au greșuri, nici nu mai tușesc.

18 — (c). Căsătoria nu influențează greutatea dacă se trece de la viața de familie la mariaj. Dacă e precedată de o perioadă de celibat s-a constatat că femeile de obicei slăbesc iar bărbații se îngrașă. Aceasta fiindcă bărbații singuri se hrănesc mai mult sau mai puțin bine și duc o viață dezordonată. Femeile în schimb se străduiesc să-și îngrijească căminul, bărbatul și pînă se deprind nu le e tocmai ușor.

20 — (a). Nu trebuie să pierzi într-un an mai mult de o zecime din greutatea totală, căci inima și sistemul circulator nu au timpul să se adapteze la noua tensiune interioară. 7 kg pe an, adică circa 600 g pe lună la o greutate de 70 kg e o slăbire recomandată. O slăbire progresivă este în general mai stabilă.

★

Și acum faceți un bilanț. Dacă ați obținut 15—20 de răspunsuri bune, și nu aveți greutatea ideală, știți măcar cum o puteți atinge.

Dacă ați găsit numai *10—15* răspunsuri exacte, cu puțin efort vă veți putea număra printre cunoscători.

Dacă n-ați întrunit nici *10* răspunsuri exacte și totuși aveți o greutate normală, explicația stă în faptul că hazardul poate multe.

RĂSPUNSURI

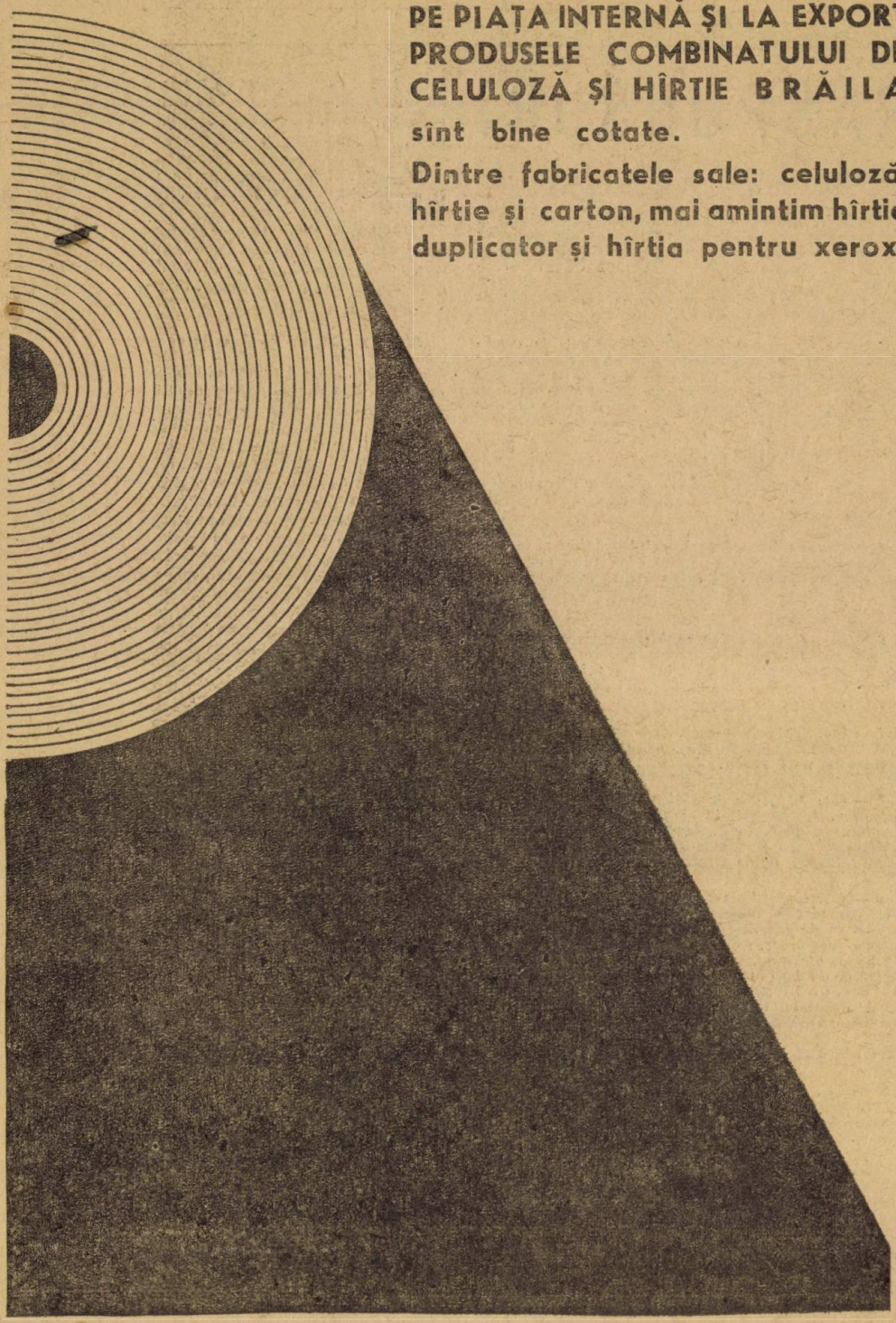

PE PIAȚA INTERNĂ ȘI LA EXPORT PRODUSELE COMBINATULUI DE CELULOZĂ ȘI HÎRTIE BRĂILA

sînt bine cotate.

Dintre fabricatele sale: celuloză, hîrtie și carton, mai amintim hîrtia duplicator și hîrtia pentru xerox.

COMBINATUL DE CELULOZĂ ȘI HÎRTIE

BRĂILA — Șos. Vizirului km. 10

CE FACE TÎNĂRA DIN MAGINI?

FOTO – TEST

Vă amintiți de tînăra din imagini? Bineînțeles! Ați întîlnit-o în paginile almanahului nostru de anul trecut. Supunea, ca și acum, perspicacității dv. o serie de gesturi care se cereau explicate.

Ce fac deci, de data asta, această pereche de mîini, lipsite de obiectele pe care le ține succesiv și care determină așa de precis poziția lor particulară? Acest joc vă va spune între altele, dacă aveți sau nu dreptate să credeți în spiritul dv. de observație sau în darul dv. de a vă imagina. Încercarea de a afla, făcută în tovărășia prietenilor, va avea mai mult haz. Nimic nu va împiedica să-i dați valoarea unui „test" atribuind cîte un punct fiecărui răspuns bun. Și ca să cunoașteți acestea răspunsuri e deajuns să întoarceți filele pînă la pag. 255. Atenție! Ce poate oare face această tînără? Ca și dv. ne întrebăm și noi, formulînd ipoteze. Dar nici una nu corespunde realității. Să mai căutăm.

Nu cumva vorbește, dictează sau cîntă? Nu! Ce nevoie ar avea de un obiect. Nu cumva e pe cale să bea ceva?

Cîntă la pian? Așteaptă să i se usuce lacul pe unghii?

Ce o fi însurubînd sau deșurubînd? O fi ascultînd un creion ori o fi întorcînd un ceas?

Citește ziarul? Cîntă la un instrument de coarde? Poate verifică un ciorap...

Își pilește unghiile? Și le dă cu ojă? Sau pur și simplu răsucește resortul unei jucării mecanice?

Biberonul celui mic nu e prea cald? Ruiul de huze, sau eșantionul rochiei ei e bine asortat cu culoarea lacului de pe unghii?

Ține o oglindă? Indică cuiva drumul? Mănîncă o înghețată?

Își ține pisicuța pe umăr? Încearcă să vadă cum îi stă culoarea unei țesături?

Ce încearcă să deschidă? O cutie? Un flacon? Sau poate că numără picăturile unui medicament pe care-l toarnă într-un pahar.

Își scoate un punct negru? Sau e doar victima unui tic, unei proaste deprinderi.

Ascultă muzică pusă în surdină la tranzistorul ei? Se joacă de-a „ghici ce am în mînă"?

Deşurubează un dop? Trage de capătul unei funde înnodate?

SOLUŢII • SOLUŢIILE FOTO — TESTULUI:

1. Suflă într-o luminare

2. Bate la maşină.

3. Mănîncă o banană

4. Îşi pune o rochie pe umăr

5. Cum de nu ne-am gîndit că stoarce o lămîie?

6. De cîte ori pe zi nu facem acelaşi lucru? Îşi dă cu ruj pe buze

7. Înşurubează dopul unei sticle

8. Îşi dă singură cu lac pe unghii

9. Îşi aşează cu fierul de coafat o şuviţă rebelă

10. Se parfumează folosind pulverizator

11. Dimineaţa şi seara, ca şi noi, se spală pe dinţi

12. Colorate, sau în albnegru, amicală sau drăgăstoasă, mai toate ilustratele au soarta celei din imagine. Sînt rupte şi aruncate.

TRUSTUL ALIMENTAȚIEI PUBLICE LOCALE · BACĂU

recomandă atenției dv. unitățile sale:

- Restaurantul P A R C
  Parcul Libertății, tel. 12542
- Restaurantul
  M O L D O V E A N C A
  Calea Mărășești nr. 6
- Restaurantul PARCUL
  TRANDAFIRILOR
- HANUL DIN GHERAIEȘTI
- Cofetăria N U F Ă R U L

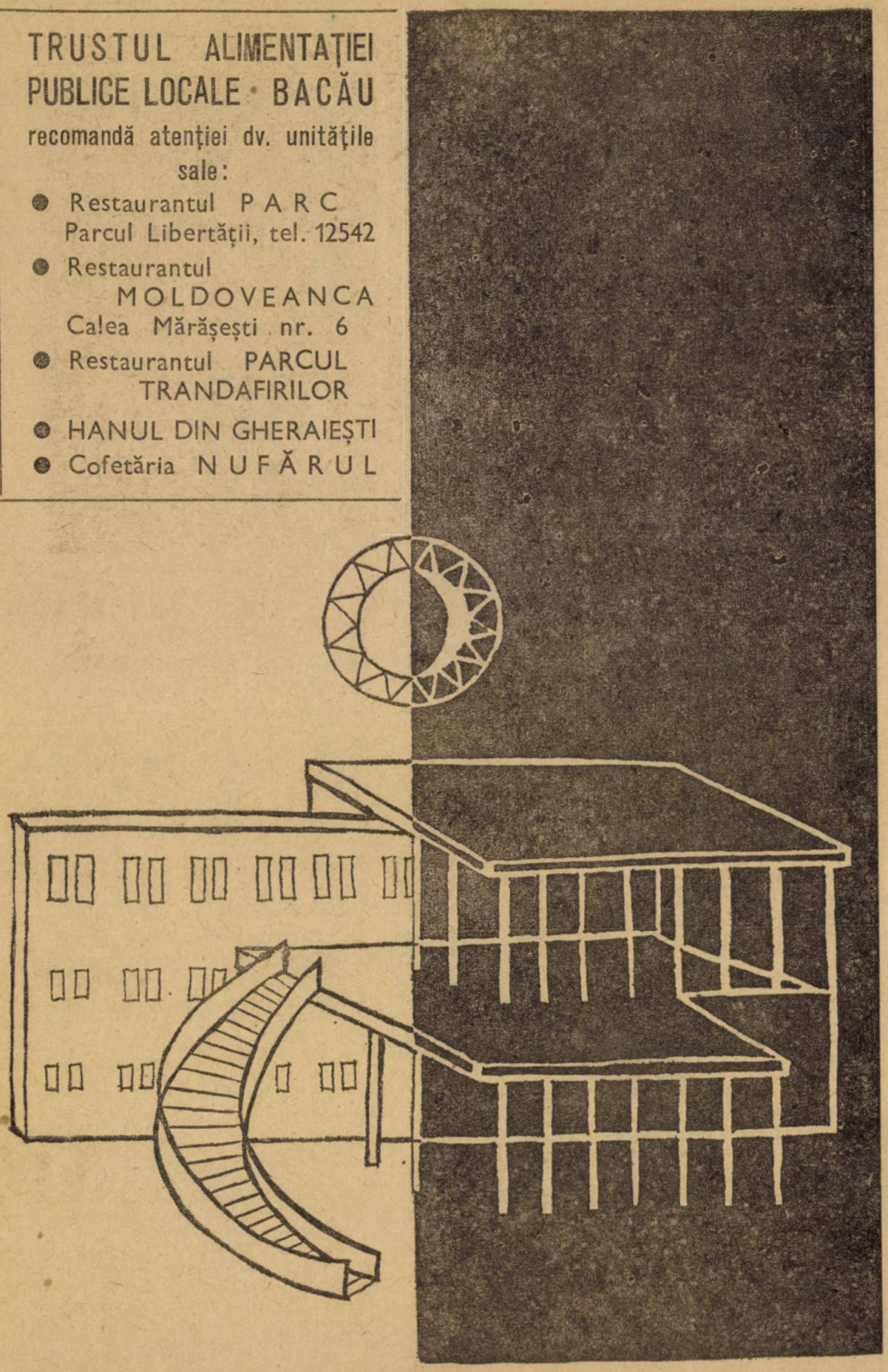

CAVALERII ORDINULUI MALTA

O BANDĂ DE CRIMINALI ŞI BORFAŞI?

Drapaţi în mantiile cavalerilor Ordinului de Malta, Willi Geuer şi Gisela Kemperdick, la înmormîntarea lui Adrian de Choibert.

• Morţi suspecte, afaceri necurate dezvăluie adevărul asupra acestui Ordin • Snobism, falsi nobili, dar mai ales escroci autentici.

În ziua de 21 august 1971 —, Egon Zylla şi-a găsit moartea la Ascona, o localitate din Elveţia. Cadavrul lui a fost descoperit întîmplător, mai tîrziu, de către nişte trecători în staţiunea turistică Bré, aproape de Locarno. Era strangulat cu un ciorap de damă şi ambalat într-un sac de zahăr. Din ziua de 20 septembrie 1971, data acestei macabre descoperiri, poliţia cantonală din Tessin, ajutată de serviciile ştiinţifice ale poliţiei cantonale din Zürich, a întreprins cercetări serioase ca să descopere cauzele acestui act criminal şi, firesţe, şi pe autorii lui.

Cine sînt acuzaţii

După vaste investigaţii, poliţia a anunţat arestarea a şase persoane implicate în asasinarea lui Egon Zylla. Inculpaţii sînt acuzaţi de: asasinat, furt, fraudă fiscală, uzurpare de titlu şi mărturii mincinoase. Cei şase acuzaţi sînt: Willi Geuer, Gisela Kemperdick, Giovanni Leemann, Wolfgang Manzer, Renato Stoppini şi Heide Bentz. Arestarea lor a provocat o adevărată senzaţie. De ce? Căci victima — un hamburghez de origină, stabilit în Elveţia ca om de afaceri — nu era decît un fost negustor de automobile. Atunci de ce atîta vîlvă? Din cauza numelor celor arestaţi. Desigur, nouă, ele nu ne spun nimic. Dar ne vom explica imediat toată această zarvă stîrnită în jurul arestării lor, cînd vom afla că toţi cei arestaţi aparţin uneia dintre cele mai închise societăţii „*J'aimerais- en etre-Society*" din Ascona şi din Locarno. Şi că, printre ei, figurează falşi *play-boys* de dimensiuni elveţiene, decanul de vîrstă al consiliului comunal din Ascona, pictori, scriitori şi, cel mai important dintre ei, comandantul unui „Ordin al cavalerilor de Malta", care nu există decît în cantonul elveţian Tessin. „*Sovereign Order of the Hospitallers of Saint John of Ierusalem Knights of Malta*" acesta-i numele Ordinului, căruia îi aparţinuse şi victima, Egon Zylla.

Ordinul era condus, din 25 februarie 1970, de către doctorul Willi Geuer. Acest, „mare cancelar al Ordinului" este un bărbat impozant, de 53 de ani, cu o faţă gravă, aproape aspră, care a fost, pe vremuri, auxiliar al contribuţiilor fiscale din Grevenbroich, R.F.G. El trăieşte acum sub soarele Tessinului căci, din 1967, de cînd a început să fie hărţuit de autorităţile vest-germane, autorităţile elveţiene i-au impus „domiciliu obligatoriu" la Tessin. El este urmărit pentru o fraudă fiscală care reprezintă frumuşica sumă de 3,5 milioane de mărci vest-germane. Aceasta nu-l împiedică totuşi să n-o ducă chiar atît de prost la Tessin, unde trăieşte împreună cu amanta sa, anume Gisela Kemperdick, care se recomandă drept om de artă. În realitate această aşa-zisă doamnă din înalta societate, fiică a unui fost agent de poliţie, se ocupă şi ea, ca şi comparsii ei, de escrocherii.

Într-adevăr, în 1965 — cînd a început să se vorbească despre ea pentru prima oară, s-a descotorosit de un tablou prezentat a fi al lui Franz Hals, — a cărei autenticitate era foarte discutabilă — tablou pe care l-a vîndut cu 900 000 mărci. În realitate, ea începuse să-şi croiască drumul spre îmbogăţire cu orice preţ cu mult înainte, cînd divorţase de soţul ei, milionarul Ruttschid, rege neîncoronat al petrolului. Acesta i-a lăsat o vilă cu 23 odăi la Kaster, lîngă Bergheim, ca şi frumuşica sumă de un milion de mărci vest-germane. De atunci, ea trăieşte cu Geuer, care nu-i doar amantul ei, ci şi consilierul ei financiar.

Dar în ziua cînd funcţionarii fiscului au făcut inventarul averei acestei proaspete milionărese

au constatat că vila ei nu fusese impusă exact și că i se putea imputa o datorie fiscală de 62 800 mărci vest-germane. În consecință, autoritățile din R.F.G. au emis un mandat de aducere împotriva Giselei Kemperdick, mandat care n-are, însă, nici o validitate în Elveția.

Cît costă un titlu de cavaler?

La Ascona, perechea — deseori însoțită de fiul și fiica din prima căsătorie a Giselei Kemperdick — părea să fie primită cu brațele deschise. Lumea se amuza chiar de felul cum cei doi complici reușiseră să înșele autoritățile din R.F.G. Iar cînd doctorul Willi Geuer începu să împartă pompoasele cărți de vizită, pe care se putea citi: „Dr. Willi Geuer, reprezentant delegat al Ordinului suveran al ospitalierilor Sf. Ioan din Ierusalim, cavaler de Malta", toate barierele fură definitiv înlăturate. Oamenii și-i disputau pe Geueri. Făceau tot ce era posibil ca să fie invitați la masa lor, sau primiți măcar în fastuoasa lor vilă. Victima, Zylla, aparținea și el acestei cohorte de admiratori. Vraja ciudată a acestui „Ordin de Malta" sau a ceea ce Geuer făcea să se creadă că e, cucerise lumea. În casa de bani a Geuerilor, sumele curgeau cu nemiluita, căci, care mai de care, era ispitit să devină cavaler al acestui Ordin. Ce însemnau atunci 20, 30, 50 de mii, ba chiar 200 000 de franci elvețieni, dacă puteai ajunge astfel să poți purta acest titlu? Zylla era unul dintre acestia. El exhiba fotografii care îl înfățișau alături de mari personalități politice ale lumii. Tuturor acestor personalități, Geuer le conferise Ordinul Maltei și dreptul de a purta mantia. În 1969, numirea generalului de Gaulle ca membru al Ordinului a rămas în stare de proiect. Geuer și marele cancelar de pe atunci, Otto Adrian de Choibert, se și aflau la Elysée pentru ceremonie, cînd ministerul afacerilor externe a constatat că de Gaulle era deja cavaler de onoare al adevăratului Ordin al cavalerilor de Malta și că Ordinul lui Geuer nu era decît o ficțiune. Adevăratul Ordin de Malta datează din 1048. Califul din Ierusalim a autorizat atunci pe cîțiva cavaleri, care au participat la cruciada întîia, să conducă un spital în orașul său. În 1113, papa Pascal al II-lea a recunoscut acest ordin monaho-cavaleresc care, inițial, se numea al cavalerilor ioaniți. În 1530, împăratul Carol Quintul a dat Malta Ordinului acestor cavaleri, care poartă de atunci denumirea de cavaleri de Malta. Din vremurile acelea îndepărtate ale înființării lui și pînă azi, aproape aceleași reguli statornicesc primirea în sînul Ordinului, și, în primul rînd, dovada că, atît din partea tatălui, cît și a mamei, aparții nobilimii de șaisprezece generații.

Prea puține sînt inovațiile care s-au introdus de atunci, dar ele sînt importante: în 1830, de pildă, crearea unui Ordin protestant, și în 1926, a unui Ordin, fundat în S.U.A., sub numele de „Knights of the military Order of Malta in the USA (Cavaleri ai Ordinului militar de Malta din S.U.A.), patronat de cardinalul new-yorkez Spiellman. Această ramură are, azi, în fruntea sa, pe marele industrias Mac Donald.

Un baron care nu-i baron și un Ordin care nu există

Geuer pretindea că reprezintă ramura americană. El avea un aliat de seamă, baronul și reverendul profesor și doctor Otto Adrian de Choibert. La el a apelat ca să depună mărturie, atunci cînd au început să apară indoieli amenințătoare. Nici Geuer, și mai puțin încă Adrian, nu destăinuiră că numele nobiliului și demnului Adrian nu era de Choibert, ci Schubert. Prin 1930, el emigrase în S.U.A., unde deveni predicatorul unei secte și profesor de teologie la școala acestei secte. După ce a fost izgonit din sectă, din motive care nu se cunosc încă, în 1966, el i-a cunoscut pe Geuer și pe d-na Kemperdick. Acceptînd demnitatea de „mare cancelar" al Ordinului, el își asuma o „sarcină periculoasă". La 24 februarie 1970, a fost înmormîntat în biserica din Contone, Tessin. În testamentul său, el cerea ca în viitor toți „maltezii" lui Geuer să fie înmormîntați la Contone. Geuer descoperise că autenticii cavaleri ocupaseră într-o vreme biserica și casa ei parohială. Nu mai exista totuși acolo nici o urmă de nobili maltezi. Geuer a avut însă grijă și de aceasta. Pe clopotniță a fost înfiptă o cruce de Malta, iluminată. Lîngă ușa de intrare au fost așezate două cruci de Malta de marmură. Balconul presbiteriului, care servise odinioară adevăraților cavaleri de Malta ca spital pentru cruciații bolnavi, a fost de asemenea împodobit cu simboluri prețioase. Geuer voia chiar să cumpere sanctuarul și să construiască acolo o „nouă casă a lui Dumnezeu" pentru comuna Contone.

Testamentul lui Otto Adrian mai preciza că Geuer să-i succeadă în funcția de mare cancelar al Ordinului. La 16 februarie 1970, Adrian, care locuia la Geuer, s-a prăbușit, după ce și-a luat cafeaua, și a murit la spital. Înmormîntarea organizată de Geuer, s-a transformat într-o impunătoare demonstrație a puterii Ordinului de Malta din Tessin. Nimeni n-a lipsit de la această procesiune dintre cei care au fost poftiți vreodată la mesele lui Geuer. Se pare că procurorul cantonal a lăsat să-i scape o frumoasă ocazie, căci altfel el n-ar cere azi exhumarea corpului lui Adrian. Căci, înainte de moartea lui Zylla, mecanismul greoi, e adevărat, al justiției se și pusese în mișcare. De la dispariția aceluia care l-a precedat în funcția sa, Geuer a desfășurat o activitate frenetică. În numele Ordinului și pentru Ordin, Geuer obținea foarte mult. Cu concursul neprecupețit al lui Egon Zylla, sursă pare-se inepuizabilă de bani.

Între altele, Geuer a fondat — spre a și-i apropia, cel puțin în privința aceasta, pe autenticii maltezi — o ramură africană a Ordinului, avîndu-i în fruntea sa pe „prințul stepei nigeriene", Omotela Ajibike Tella, care se recomanda, în ciuda celor 75 de ani ai săi, doctor în filozofie și în teologie „honoris causa", titlu care i-ar fi fost decernat, chipurile, acum, în floarea vîrstei! Titlul provine, probabil de la aceeași universitate care i-a conferit lui Otto Adrian Schubert titlul de noblețe, ca și pe cel academic. La Ascona se știe doar că Tella, care a locuit multă vreme la hotel Tamara, a lăsat zeci de facturi neplătite.

La 10 septembrie 1970 se înregistrează la Zong o firmă „Eumac A.G.", prezidată de un oarecare Heinz Bösch, aparținînd însă în realitate lui Geuer. În consiliul ei de administrație figura, printre alții, doctorul Giovanni Leemann, decanul de vîrstă al consiliului comunal din Ascona. Leemann a mai făcut să se vorbească despre el atunci cînd zburase în aer imperiul lui financiar cu numeroasele lui sucursale. Pe atunci, ducea o viață mai mult decît modestă. Geuer a știut să-l folosească pentru scopurile sale pe acest iscusit vorbitor.

Ancheta care s-a deschis în Elveția împotriva tuturor celor învinuiți de crimă, de furt și falsuri, a descoperit că Zylla, în seara de 20 august, (seara morții lui), a discutat cu Geuer despre o afacere de 360 000 de franci elvețieni. Într-o seară din luna iunie 1971, cînd se plimba cu cîntăreața Rita Streich — care era și prietena lui Geuer, ca și amica intimă a Giselei Kemperdick, — nutrind

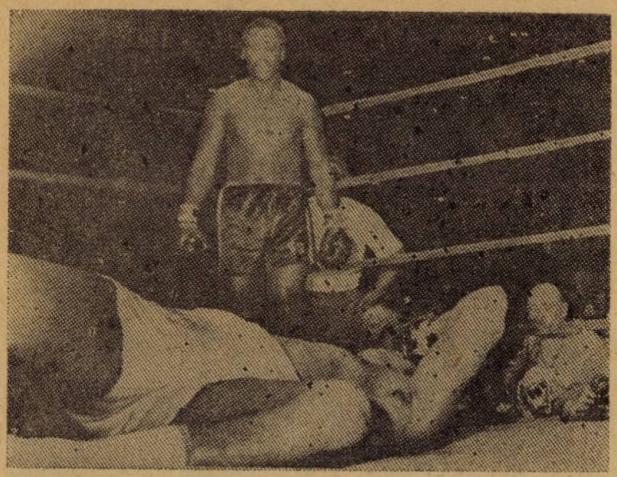

PAUL OCHIALBI

și PETRE HENȚ

FILE DIN ISTORIA BOXULUI MONDIAL

Boxul profesionist, fratele vitreg al celui amator, face în fiecare an zeci de victime din rîndul tinerilor exploatați de managerii lipsiți de scrupule, care mișună în culisele sportului capitalist. Prin tentațiile sale boxul profesionist atrage ca într-o adevărată capcană mulți tineri, care odată părăsind „hermina albă", cred că gloria va fi eternă și nicidecum efemeră.

În rîndurile care urmează cititorii vor lua cunoștință de drama marelui campion, nigerianul Dick Tiger, tatăl a 8 copii pentru care a trebuit să se facă o chetă publică pentru a i se acoperi cheltuielile de înmormîntare. De asemenea, cu prodigioasa carieră a unui boxer pe care specialiștii mondiali, în frunte cu regretatul Nat Fleischer, fostul director al revistei „The Ring", l-au apreciat drept cel mai redutabil „mijlociu" al tuturor timpurilor. Este vorba de Stanley Ketchel, care a fost împușcat în plină glorie de un om de serviciu. Ziariștii vremii nu s-au dat înapoi și au relevat în comentariile lor că fără îndoială, autorul adevărat al acestui asasinat nu a fost altul decît un reprezentant al Mafiei.

BIETUL DICK TIGER

11 octombrie 1970. Un grup de turiști europeni urmăresc cu atenție documentele muzeului de istorie din New York. Lîngă acest grup un negru de statură atletică își supraveghea vizitatorii. De cîtva timp el își [illegible]dinase prima obligație de dimineață. [illegible]ră înainte ca muzeul să-și deschidă [illegible]ile pentru a-și primi oaspeții, omul [illegible]viciu făcuse curat pe culoarele ce-i [illegible]ră repartizate de administrația muzeului. El era angajat de cîteva luni pentru salariu modest. Cine era acest om blînd la figură, cu arcadele boltite și nasul puțin ... „turtit"? Nu era altul decît Dick Tiger, fostul campion al lumii la categoriile mijlocie și semigrea și unul dintre puținii învingători ai lui Nino Benvenuti, cînd acesta se afla în plină glorie sportivă. Un turist francez venit în „sejour" la New York a intrat în vorbă cu această ex-celebritate. Cetățeanul parizian era la curent cu „de-ale boxului" și îl interesa lupta mijlociilor mai ales că țara sa avusese la această categorie pugiliști de prima mînă ca Marcel Thill, Laurent Dauthuille, Marcel Cerdan, Pierre Langlois și alții. La 41 de ani Dick, Tiger, sărac și uitat de manageri ajunsese, pentru a putea trăi de la o zi la alta, să ocupe acest modest serviciu. Tiger îi explică vorbărețului dar competentului turist că mai putea încă boxa însă organizatorii i-au oferit pentru un meci numai 2000 de dolari. Fostul campion al lumii i-a refuzat categoric arătînd că preferă mai bine să care sticle de dimineață pînă seara decît să se bată pentru această sumă cu care nu-și putea acoperi nici cheltuielile întîlnirii respective. Aceasta pentru că în profesionism 30 la sută din bursă reține managerul, trebuie să plătești echipamentul, sparing-partenerii, sala de antrenament, apa dușului, hotelul, mîncarea și... impozitele. În plus el trebuie să trimeată acasă, departe, în Nigeria, o sumă de bani pentru a-și hrăni soția și cei 8 copii (4 băieți și 4 fete). Și, încet, încet, turistul francez, captat de con-

versația cu Tiger, începuse să-și reamintească despre pasionantele dispute ale lui Dick Ihetu, numele adevărat al lui Dick Tiger, care s-a născut la 14 august 1929 la Amaigbo (Orlu). Așa cum era și normal, Dick Tiger s-a afirmat mai întîi în Nigeria primind de la înflăcărații săi suporteri porecle diferite ca de pildă „Uriașul Dick" „Dinamita", „Leul ringului", „Koko" sau „Puterea Neagră". După ce și-a lichidat toți adversarii din țara sa, Dick Tiger a trecut la profesionism în anul 1952, făcînd mai întîi o strălucită carieră în Anglia. La 27 martie 1958 cîștigă titlul de campion al Imperiului Britanic învingîndu-l prin ko în repriza a 9-a pe Pat Mc Ateer într-un meci desfășurat la Liverpool. Încurajat de acest succes Dick Tiger își face bagajele înfruntînd marea aventură a trecerii oceanului. Popularul boxer, care se bucura de o reputație neștirbită, ca om și cetățean, îi impresionează pe managerii americani mai ales cînd la 15 aprilie 1961, la New York, îl învinge prin ko, în repriza a 6-a, pe Spider Webb.

Dick Tiger

CAMPION AL LUMII

Nu trec prea multe luni și Dick Tiger ajunge o vedetă de necontestat. Ca urmare a altor succese de prestigiu el este desemnat de W.B.A. șalanger la titlul mondial deținut de boxerul din Salt Lake City, Gene Fullmer, unul dintre strălucitii învingători ai celebrului Ray Sugar Robinson. Meciul a avut loc la 23 octombrie 1962 la San Francisco și a fost urmărit de o asistență record. A fost una din marile bătălii ale ringului care s-a încheiat după 45 de minute de box efectiv cu victoria la puncte a lui Tiger, declarat învingător în unanimitate de toți trei oficiali, campion al lumii. Managerii lui Fullmer nu au acceptat înfrîngerea și au forțat nota cerînd revanșa care a avut loc la 23 februarie 1963 la Las Vegas. Meciul a cuprins multe momente dramatice. Au avut loc schimburi dure care au entuziasmat pe cei peste 60.000 de spectatori. La mijlocul ringului, în aplauzele furtunoase ale spectatorilor, regretatul crainic american Adine a anunțat grav: meci nul. Și astfel Dick Tiger și-a păstrat coroana. Din nou nemulțumiți de verdict, managerii și organizatorii care mișună în culisele sportului profesionist american, au declinat decizia cerînd al treilea meci. Tiger acceptă. De data aceasta cei doi „mijlocii" se înfruntă la 10 august 1963 la Ibadan. Fullmer nu mai era acela de acum doi ani. Meciu-

După meciul cu Fullmer

rile dure îl uzaseră. Dick Tiger era în plină formă sportivă și în forțe depline. Întîlnirea a fost la discreția campionului care i-a oferit o lecție de box lui Fullmer, învins prin ko în repriza a 7-a. Nevoia de bani îl obligă pe „Koko" să accepte repede o nouă întîlnire pentru titlul mondial. La 7 decembrie, în același an, la Atlantic City, Joe Giardello, un italo-american primește verdictul juriului deposedîndu-l de centură pe nigerian. Abia după aproape doi ani în care nu a susținut prea multe întîlniri cheltuindu-și dolarii agonisiți, Dick Tiger este acceptat șalangerul lui Giardello. De data aceasta meciul are loc la New York (21 octombrie 1965). Tiger, mereu în ofensivă, lucrînd ca un adevărat robot numai în forcing, îl înghesuie în corzi pe Giardello, care evită ko-ul. Pînă la sfîrșit, superioritatea evidentă a nigerianului este recunoscută și el își recapătă centura. Dar marea aventură a ringului nu se va încheia aici pentru Dick Tiger. Fostul pălărier, americanul de culoare Emile Griffith, care l-a ucis în ring pe Kidd Parett, îl învinge la puncte pe Tiger la 25 aprilie 1966 la New York.

SEMI GREU

Oficialitățile arenei „Madison Square Garden" îl povățuiesc să treacă la categoria semigrea. El acceptă. Talentul său și forța uluitoare îi permit ca și printre boxerii de 79 kg să facă ravagii. Dick Tiger obține primul său succes la 16 decembrie 1966 la New York cînd învingîndu-l pe Jose Torres la puncte intră în posesia centurii mondiale. Un an mai tîrziu, la 16 mai, Tiger îl bate net 15 reprize pe Torres și pleacă din nou acasă încorsetat în centura de campion al lumii. Gloria sa se va stinge însă în curînd. La 24 mai 1968 la New York o altă vedetă a boxului profesionist, Bob Foster, îl învinge prin ko pe Tiger, care ratează ultima ocazie de a mai figura printre preferații directorului de la Madison Square Garden. Tiger avea 39 de ani. Era de acum bătrîn, „ruginit" cum spun managerii în limbajul lor.

RUINAT

Nigerianul a stat mult timp la New York în speranța unui angajament. Cheltuielile mari nu mai puteau fi suportate de un om fără nici o meserie aflat într-o mare metropolă. A trecut un timp și Dick Tiger nu mai avea cu ce trăi. Pentru a-și cîștiga existența, el, avînd concursul unor amici, a fost angajat ca om de serviciu la muzeul de istorie din New York, orașul care-l aplaudase și-l divinizase cît timp fusese campion. Nimeni nu-i mai da nici o atenție. Bolnav și uitat de toată lumea Tiger a căzut la pat. El era suferind. Începuse să-l roadă maladia. Înțepăturile la ficat îl supărau de mai multe ori pe zi. Neavînd dolarii necesari pentru a se interna la spital a preferat să plece și să moară într-un deplin anonimat în țara sa. Tiger fusese angajat în orașul Abu din sudul Nigeriei ca instructor de box. El a închis ochii în urma unui cancer la ficat la 15 decembrie 1971, fiind condus pe ultimul drum de mii de nigerieni care l-au idolatrizat pentru succesele sportive și care i-au plătit cheltuielile înhumării.

CUM A MURIT STANLEY KETCHEL

În rîndurile care urmează vă vom prezenta una din marile figuri ale boxului profesionist mondial, Stanley Ketchel, care prin perioada anilor 1906 făcea pur și simplu ravagii, obținînd victorii după victorii, numai înainte de limită. Pentru forța sa puțin comună, pentru „dinamita" sa din mănuși, pentru excepționala sa tehnică, mulți confrați ai vremii l-au denumit „Asasinul din Michigan." Cu toate că au trecut 62 de ani de la moartea sa și astăzi revistele de specialitate de peste ocean nu-l uită pe acest teribil gladiator născut la 14 septembrie 1886 în orășelul Grand Rapids, din statul Michigan. Stanley Ketchel, pe numele său adevărat Stanislaus Kiecal (se spune că ar fi fost de origine poloneză), a fost descoperit la vîrsta de 14 ani de managerul Willus Britt, care la un antrenament a fost impresionat de forță acestui puști. Adevărul este că în acea seară călduroasă de iulie, la un antrenament efectuat la mănuși, Stanley reușise în decurs de trei reprize să-și expedieze în patria visurilor trei colegi de joacă și de sală. Bătrînul antrenor, cu un „ochi" versat, l-a chemat în insalubrul său birou și a discutat cîteva minute cu Stanley după care i-a dat un dolar să-și cumpere ciocolată. Transpirînd serios la antrenamente, Stanley Ketchel a ajuns în foarte scurt timp vedeta nr. 1 a sălii și a orașului.

PRIMII PAȘI - PRIMELE SUCCESE

În anul 1903 trece la profesionism și susține două meciuri pe care le cîștigă prin ko în fața lui Kid Tracy și Mose Lafontiste.

Menagerul său,un om rafinat şi cu o mare experienţă, îi interzice lui Ketchel ca în acel an să mai aibă vreun meci, în dorinţa de a-i îmbunătăţi tehnica. Un an mai tîrziu însă, bătrînul vulpoi îl lansează serios pe Ketchel, care era un exemplu de seriozitate la antrenamente. Se spune despre Ketchel că sosea primul la

Stanley Ketchel

antrenament şi pleca ultimul. El era de altfel omul de încredere al antrenorului său care-i dăduse să păstreze chiar cheile uşii de la intrarea sălii de sport. În anul respectiv, Stanley Ketchel a susţinut 20 de partide dintre care a cîştigat 17 prin ko, două le-a pierdut la puncte în faţa veşnicului său rival Maurice Thompson şi una a terminat-o la egalitate în faţa aceluiaşi adversar cu care nu avea să se mai întîlnească niciodată. Anul 1905 a fost anul de aur pentru Stanley Ketchel. Durul Ketchel, „Asasinul din Michigan", a cîştigat prin ko toate cele 14 partide susţinute, performanţă poate unică în analele pugilatului internaţional al vremii. La 12 februarie 1906, după ce termină la egalitate, la capătul a 20 de reprize epuizante în compania lui Montana Jack Sullivan, Ketchel repurtează în acel sezon 10 victorii înainte de limită.

CENTURA CU DIAMANTE

La 2 septembrie 1907 Stanley Ketchel devine campion al lumii la categoria mijlocie. Titlul fiind vacant, forurile boxului profesionist îi desemnează ca principali protagonişti pe Stanley Ketchel şi pe Joe Thomas. Cei doi corifei ai categoriei se întîlnesc mai întîi la 4 iulie 1907 la Marrysville şi după 20 de runduri oficialii pronunţă „meci nul". Mult aşteptata revanşă pentru desemnarea campionului lumii a fost urmărită la 2 septembrie la San Francisco, de peste 35.000 de spectatori. Meciul urma să se dispute pe o distanţă de 35 de reprize a cîte 3 minute. Pînă în rundul al 28-lea situaţia era egală. Din acel moment Ketchel, o adevărată forţă a naturii, şi-a dominat copios adversarul care a fost expediat de mai multe ori la podea. Ziarele vremii arată că a fost una din cele mai sîngeroase bătălii ale „careului magic". În repriza a 32-a, complet epuizat, cu ambele arcade sparte şi pometii tumefiaţi, ambiţiosul Joe Thomas rămîne în colţul său. În uralele spectatorilor, Ketchel este proclamat campion al lumii. El este purtat în triumf şi suporterii săi îi oferă, în acea memorabilă seară, un dineu la care au fost invitate 300 de persoane.

O SCRISOARE

Seara tîrziu, întorcîndu-se acasă, pe masă, Ketchel găseşte o scrisoare. El speră că poate o suporteră îl felicită pentru marele său succes. Deschizînd plicul Ketchel citeşte următorul text: „Subsemnatul Joe Thomas îl provoc din nou pe dl. Stanley Ketchel, campionul lumii, pentru titlul mondial". Ketchel, complet contrariat, nu mai înţelege nimic. Are o noapte albă. Abia scăpase de acest redutabil adversar care în loc să-şi îngrijească rănile se aşează la masă şi aşterne, la cîteva ore, rînduri pentrû o provocare. Ketchel, foarte sportiv, acceptă al treilea meci care va avea loc la 12 decembrie la San Francisco. De acum Ketchel îl cunoştea bine pe Thomas. El nu a mai acceptat stilul bătăios al acestuia şi preferă să-l pistonezе de la distanţă. După 20 de runduri în care Thomas juca se pare ultima carte a carierei sale, oficialii i-au acordat verdictul lui Ketchel. Supărat, Thomas a declarat ziariştilor că a fost frustrat de victorie.

AL TREILEA MECI

Acest lucru l-a ambiţionat din nou pe Ketchel. Toată lumea îl tachina pe campion spunînd că Thomas este mai bun. Indignat de manevrele de culise ale managerului lui Thomas, Ketchel, împotriva hotărîrii omului său de colţ, acceptă să-l mai întîlnească pe Joe Thomas. Meciul este programat la 18 august 1908 la San Francisco. Din nou în tribune peste 40.000 de spectatori. La urcarea pe ring un spectator îi strigă lui Ketchel: „Campionule, ai vorbit cu un doctor să-ţi îngrijească rănile? De data aceasta Thomas te va trimite în patria visurilor." Ketchel a întors capul zîmbind. Era foarte sigur pe sine. În prima repriză Joe Thomas s-a repezit ca un taur căutînd ko-ul. Ketchel a blocat cîteva lovituri şi

cu o magistrală contră l-a trimis în corzi pe Thomas care a terminat greu repriza. La reluare, Ketchel a pornit el la atac și în urma unui clasic un-doi l-a făcut ko pe Thomas, spre surprinderea întregului stadion care spera să urmărească 20 de reprize animate. Așa s-a terminat marea rivalitate sportivă Ketchel-Thomas.

UN NEAȘTEPTAT KO

În plină glorie sportivă, la 22 de ani campion al lumii, Ketchel, regele koului, „Asasinul din Michigan", care obținuse în această perioadă nu mai puțin de 46 de „out-uri", își pune la 7 septembrie 1908, la Los Angeles, titlul în joc în fața „pumnului de oțel", cum era denumit puternicul Billy Papke, un băiat frumos, cu fața de reclamă de săpun pentru copii, din Spring Valley, Illinois. Papke este dominat de Ketchel, însă în rundul

Billy Papke

al 12-lea, profitînd de faptul că deținătorul centurii mondiale a „coborît" puțin blocajul, a plasat un croșeu de stînga care l-a făcut ko pe Ketchel. Întreaga asistență s-a ridicat în picioare uimită de acest final. A doua zi, în titluri de o șchioapă, întreaga presă americană anunța că a...luat sfîrșit cariera lui Stanley Ketchel, boxerul cu bărbie de sticlă. Dar managerii nu și-au pierdut timpul de pomană.

REVANȘA

Chiar a treia zi au fost semnate contractele revanșei. Aceasta a avut loc la 26 noiembrie al aceluiași an, tot pe un ring din San Francisco. Emoționat, Ketchel a părăsit primul cabina trecînd prin culoarul de spectatori care se termina la bordul ringului. Toți îl priveau cu admirație, fapt care i-a dat o mare siguranță. În acea seară răcoroasă în ring a fost un singur boxer: Stanley Ketchel. El a jonglat pur și simplu cu Papke, iar în repriza a 11-a, în urma unei teribile contre la figură și-a făcut ko adversarul, recăpătîndu-și centura.

La 16 octombrie 1909, pe firmamentul boxului mondial a apărut însă o nouă „stea". Numele ei: Jack Johnson. Boxerul cu alonja cît o prăjină de întins rufele, l-a făcut ko pe Ketchel în repriza a 12-a, răpindu-i centura. Ketchel nu abandonează boxul. Este încă tînăr și pregătește revanșa. El susține în anul 1910 mai multe întîlniri pe care le cîștigă înainte de limită. „Asasinul din Michigan" îl pune ko la 10 iunie pe Jim Smith și urmează să ceară revanșa lui Johnson. Dar revanșa nu va mai avea loc. De ce?

ASASINAT. DE CINE?

Cu toate că era un „arhitect al violenței în ring", cum l-a denumit celebrul ziarist Nat Fleischer, în viața de toate zilele „Asasinul din Michigan" era un om pașnic, muncitor, harnic și foarte popular. La 15 octombrie 1910, în timp ce se afla la ferma sa împreună cu unul din invitații săi, Pete Dickerson din Conway, Ketchel a cerut să i se aducă un pahar cu apă de către angajatul său Walter Dipley. Omul care avea grijă de casa sa, apare din spate cu o tavă în mîini. În acel moment, de sub tavă, unde ținea un pistol, descarcă toată încărcătura în Ketchel. Pete Dickerson, complet uluit de cele văzute, se repede la Ketchel, îl ridică și cu un automobil îl transportă la spitalul din Springfield. Inutil însă, medicii nu aveau cum să mai intervină, Ketchel murise pe drum. La anchetă se pune următoarea întrebare: De ce a fost asasinat? Anchetatorii constată mai întîi că Dipley, criminalul, dispăruse imediat, furîndu-i lui Ketchel 1000 de dolari și un inel cu o piatră de diamant. Nici pînă astăzi nu se cunoaște adevărul asasinării lui Ketchel, avocații lui Dipley pledînd că acesta l-a omorît pe Ketchel deoarece fostul campion al lumii o iubea pe femeia sa de serviciu care întreținea legături și cu Dipley. Crimă din gelozie sau „mafia" a intrat în acțiune? Era oare Dipley omul mafiei? Nici pînă astăzi n-a fost elucidat acest caz și nu se știe dacă Dipley a fost condamnat. În același an boxul mondial a mai înregistrat un caz mortal. Marele adversar al lui Ketchel, Billy Papke care-l provocase pe Johnson, nu și-a putut respecta contractul. Aflînd că soția sa este infidelă, el a ucis-o cu trei focuri de armă. Apoi, punîndu-și pistolul la tîmplă Papke și-a luat și el viața.

Iată cum și-au încheiat cariera doi remarcabili campioni pe care istoria boxului mondial îi comentează pe larg, considerîndu-i printre pionierii pugilatului cu mănuși.

VOLTAIRE

ISTORIA OAMENILOR

(după o legendă orientală)

Shabrahma s-a urcat pe tronul strămoșilor lui, foarte tînăr fiind. Avea doar șaisprezece ani. A chemat de îndată la dînsul, doctorii, învățații și scriitorii împărăției sale și le-a poruncit: „Voi care stăpîniți izvorul cunoașterii, •să-mi concentrați într-o lucrare, într-o operă, tot ceea ce omul a descoperit, realizat sau scris; toată povestea sa!"

După zece ani, într-o bună zi, în jurul palatului lui Shabrahma au apărut 250 de cămile, împovărate cu tomuri peste tomuri.

— Iată Rege al Timpurilor, rosti căpetenia doctorilor, ceea ce ne-ai poruncit, toată istoria oamenilor este în fața Înălțimii Tale, pe samarurile acestor cămile.

— E prea mult, oftă regele, mai reduceți dintr-însa.

Au mai trecut alți zece ani și doar 100 de cămile au fost aduse în fața regelui.

— E prea mult, prea mult, mai reduceți.

Și au trebuit să treacă douăzeci de ani, pînă cînd învățații împărăției să se poată înfățișa la tronul lui Shabrahma, cu rezultatul străduaniei lor încărcat pe samarurile doar a zece cămile.

— Nu mai puteți reduce nimic? a oftat împăratul.

Și s-au scurs încă zece ani. Aflat și el acum în pragul bătrîneții, regele văzu într-o zi îndreptîndu-se spre dînsul pe ultimul supraviețuitor dintre învățați, pe căpetenia lor; încovoiat sub povara anilor, cu barba albă măturînd pămîntul, singur și cu mîinile goale:

— Iată îți aduc acum rezumatul întregii istorii a oamenilor: „S-au născut, au trăit, au murit!"

NICOLE DE BURON

Plecarea în vacanță... cu copiii

Printr-o stratagemă, pe care o cunoașteți de altfel, soțul dv. aranjează astfel lucrurile încît este obligat să lucreze, la slujbă, tocmai în sîmbăta cînd copiii trebuie duși în vacanță. Vă rămîne deci dv., singură, misiunea de a-i transporta cu mașina. Și, colac peste pupăză, vă mai oferiți să-l luați și pe nepoțelul dv., Jean.

★

Izbutiți, pînă la urmă, cu chiu cu vai, să înghesuiți în portbagaj toate bagajele; goliți scrumierele, trageți la sorți, cu copiii, locurile pe care le vor ocupa în mașină; și într-o cuforie generală porniți...

★

Un urlet sălbatic vă cutremură și vă saltă de pe scaun. Frînați brusc, spre indignarea unui conducător de camion ce venea în urma dv. Vă alegeți cu un compliment cam de genul acesta: „băbătie motorizată" (?). Ce se întîmplase? Micuțul Jean deschisese brusc, la maximum, radioul. Uitaseți ce ocupație încîntătoare o constituie pentru degețelele copiilor mînuirea butoanelor și deslipirea discului de staționare. (La întoarcere veți uita desigur să cumpărați altul: și contravenția plătită o să v-o reproșeze soțul ani de zile).

★

Micul Jean vrea cu orice preț să conducă mașina. Pretinde că tăticul lui îi dă voie să conducă. Faceți tot ce puteți pentru a-l da la o parte, ba cu cotul, ba cu vorba, dar el revine la asalt cu o înverșunare de cățeluș încăpățînat. Pe bancheta din spate, fiica dv. Margueritte citește o carte, pe care frățiorul ei Philippe se îndeletnicește să i-o proiecteze în aer cu genunchiul.

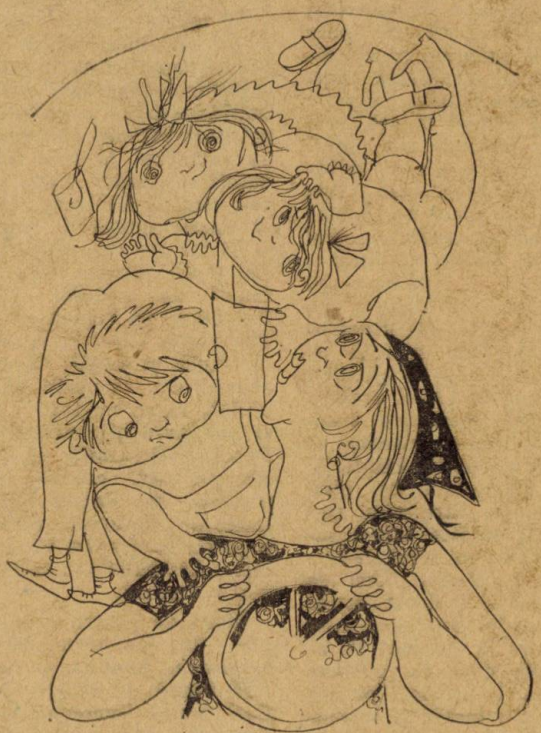

Margueritte răcnește: „Mamă, Phillippe nu-mi dă pace!".

Dv. răciți la rîndul dv.: „Philippe, las-o în pace și vino de schimbă locul cu Jean".

Ascensiunea și apoi coborîrea spătarului banchetei, în ghionturi, loviturile furișate de picior, pișcăturile și înșfăcarea de păr, devine o joacă minunată care-i absoarbe pe toți vreme de cîteva minute. Supravegheați desfășurarea operațiunilor uitîndu-vă cînd la șosea, cînd în interiorul mașinii. Foiala de picioare, mîini și capete este atît de formidabilă încît agenții „motocicliști" de pe autostradă vă urmăresc și ei îngrijorați cale de cîțiva kilometri.

→

Îngerașilor li se face foame. Le dați în primire sacul cu provizii. Cît ai clipi, mașina e plină de boțuri de turtă dulce mestecată și scuipată, de bomboane ronțăite pe jumătate, ba pînă și de smîntînă. (De unde naiba o mai fi apărut și smîntîna?).

Urcați în viteză panta Rolleboise, în urma unui camion. Există pante pe care, la orice oră, și în orice anotimp, o să aveți în față o haraba de zece tone care să vă oprească trecerea și să vă înece într-o fumăraie groaznică. Tocmai în această clipă se aude un țipăt: „Pipi!". Erați atît de sigură că o să se întîmple așa, încît ați fi putut paria. Întotdeauna, tocmai în clipa cînd nu puteți stopa nici în ruptul capului, copiii cer o oprire, schimonosindu-se și foindu-se cu disperare, pentru a vă face să pricepeți urgența. Vă cuprinde spaima că n-o să reușiți să ajungeți la timp în vîrful pantei! Ba da! Deschideți toate ușile, într-o viteză, de parcă e sfîrșitul lumii. Și vă blestemați în gînd cumnata, care și-a îmbrăcat odrasla într-o salopetă cu tot felul de bretele încurcate. Cînd să plecați iar la drum, copiii o iau la sănătoasa care încotro și începeți să alergați după ei ca după găini. Îi prindeți ca din zbor și-i închideți în mașină.

★

Cu prețul unor echilibristici incredibile, micuțul Jean a reușit să se strecoare și să rămînă imobilizat între banchetă și fereastra din spate a mașinii. Oricum ați povesti acest lucru constructorului mașinii, tot nu i-ar veni să creadă. Strigați spre fiica dv. să-l scoată de acolo. Urmează o încăierare generală pe care n-o puteți opri decît răcnind mai dihai decît toți. Simțiți că de va mai dura mult acest vacarm n-ar fi de mirare să lăsați toată această ceată zgomotoasă pe marginea drumului.

★

Fără a pierde din vedere faptul că o mamă trebuie și să formeze spiritul copiilor săi, încercați să le atrageți atenția asupra peisajului. Constatați, minunîndu-vă, în ce măsură spiritele lor sînt chinuite de întrebări la care nu puteți răspunde: „Cum îi zice păsării aceleia cu cap și coadă cenușie?". Sau: „Cîți ani are casa asta?". Bateți în retragere și intonați un cîntecel: „A fost odată un vaporaș...". Din vîrful buzelor, în silă, cîntă și copiii. Cînd, obosită dv. vă opriți din cîntat, încep cu toții cît îi ține gura alte cîntece. Descoperiți, uluită, că odraslele dv. cunosc la perfecție un număr fantastic de „cîntecele" total nepotrivite pentru vîrsta lor. „Ala-bala" dv. n-are nici o trecere.

Sleiți de puteri, cîntăreții dv. au tăcut. Dv. așișderea. Bănuiți, și nu fără temei, că băieții aflați acum împreună pe bancheta din spate, se îndeletnicesc cu desenatul pe pernele banchetei. Și așa este! De unde doamne sfinte o mai fi apărut pixul? Doar i-ați buzunărit pe toți la plecare...

Pentru a 60-a oară un glăscior întreabă: „Cît mai e pînă ajungem?". Ați epuizat și cîntece și șarade și toți biscuiții. Aflată la ananghie, le dați ideea să numere mașinile de pe șosea și mărcile lor. Entuziasm de nedescris. Din nefericire însă, după cîteva clipe, această joacă nevinovată se transformă în strîmbături și gesturi înfiorătoare, oribile, la adresa altor automobiliști, care vă aruncă priviri pline de indignare și reproș. Exceptînd mamele care-și transportă și ele copiii. Vă depășește o automobilistă care instalase un grilaj între ea și odraslele ei scumpe.

★

Aveți din ce în ce mai mult impresia că transportați o ceată de maimuțe dezlănțuite. Cu toate rugămințile dv. răgușite, copiii nu contenesc să deschidă și să închidă geamurile mașinii, să facă tot felul de gesturi, să sară, care mai de care, pe banchetă. Treceți prin Lissieux cu capota mașinii coborîtă, cu copiii în picioare pe banchete, salutînd, în delir, cu brațele fluturînd în aer, mulțimea. Dar nu vă mai pasă de nimic. Sînteți copleșită de o singură idee, fixă: să ajungeți, să ajungeți odată la destinație...

În pragul vilei, familia vă iese în întîmpinare. Vă mirați cum de v-au mai recunoscut. Aveți senzația că de atîta cît v-ați tot răsucit capul, ca o morișcă stricată, de atîtea răcnete, ochii au ajuns la ceafă, gura într-o parte.

Noaptea, visați copii injectați cu barbiturice și transportați în cutii, înfășați, cu mîinile și picioarele legate. Un vis fermecător...

GABRIEL DE LAUTREC

LECȚIA DE CUMPĂTARE

Bătrînul Toby de la celebra firmă „Toby or not Toby" (furnituri de păr de cal matlasat pentru apărătoare de umbrele) este unul dintre cei mai respectabili gentlemeni din toată Londra. Calmul lui e nemaipomenit. Chiar de-ar fi venit [illegible] să-i aducă veste [illegible]. Papa tocmai se făcuse musulman el și-ar fi continuat netulburat fumatul pipei fără să clipească măcar.

Poartă întotdeauna țilindru al cărui puf îl perie întrun sens lunea, miercurea și vinerea și într-alt sens în celelalte zile ale săptămînii; așa, pentru a mai aduce oarecare varietate în viața acestuia. Favoriții și-i cănește zilnic cu vopsea albastră. Are un băietan, pe care-l crește după aceleași percepte austere.

Într-o seară, bătrînul Toby se afla la bar, cu fecioru̦l său. Și în timp ce-și sorbea al șaptelea cocteil, revărsa asupra căpșorului lui blond o mulțime de sfaturi pline de înțelepciune:

— Fiule, îi spuse, Dzeu n-a voit ca omul să sufere de sete pe acest pămînt, și de aceea a creat ginul, și tot felul de cocteiluri. Este însă îngăduit să te folosești de ele în limitele setei, și după perceptele Providenței. Niciodată însă să nu depășești măsura; să știi să te [illegible]rești de înda- [illegible]ți dai seama că ai băut de ajuns.

Copilul îl asculta dus pe gînduri. Apoi întrebă:

— Bine, foarte bine. Dar după ce semne îți poți da seama că ai băut destul?

— Iată, o să-ți încredințez, acum, fiule, o metodă cu ajutorul căreia să-ți poți da seama de acest lucru. Vezi oamenii ăia doi de colo, din colțul barului? Dacă ai vedea patru, în același loc, înseamnă că ai băut destul, și s-ar cuveni să te oprești...

— Dar bine, tată, răspunse copilul cu glas sfios, acolo, în colțul acela, nu sînt doi oameni. Nu-i decît unul!!!

Traduceri: Ileana Vasilescu-SOMEȘAN

Desene: Tia PELTZ

Un sfert de ceas îți ia dereticatul,
Alt sfert ți-l ia spălatul și călcatul.
Un sfert bucătăria, casa, tinda
Și șapte ceasuri ți le ia

Ești cea mai ideală din neveste:
Frumoasă ești ca zîna din poveste,
Făptura ta în totu-i o comoară...
Păcat că-ți merge gura ca o

Ai întrecut, gonind turbat,
Un Ford... un Wartburg... un Fiat...
Dar performanțele-ți „frumoase"
S-au terminat cu

Împarți — în căsnicia nouă —
Cu soața, munca pe din două:
Tu mînuiești televizorul,
Ea sparge lemne cu

Cînd seara soțul întîrzie
Nu te gîndi la cine știe...
Lucrează bietu-n comitet
Cu-o Rigă, Damă și-un

Casa rău se clătina,
Cheia-n broască nu intra,
Fiindcă de revelion
Ai băut fără

Frică-ți e de soțioară,
Nu mai vii acasă criță.
Te-a pisat ultima oară
Ca pesmetu-n

Admiră unii arta ta
Ca talentat muzician
Dar urlă cîinii-n mahala
Atunci cînd exersezi la

Așa ți-e soarta de consoartă,
L-aștepți și te neliniștești:
La poartă tot mereu privești
Și el privește tot la

Atît de mult ce te vopsești
Că lumea nu știe ce ești
Și-și pune întrebarea netă:
Femeie este sau

8 martie nemaifiind departe,
Tu pui de pe acuma bani de o parte
Să-i faci cadou, soției adorate,
O scîndură pentru călcat

Soția ta fermecătoare
Mult mai frumoasă-i ca o floare
Și tu, cum nu vrei s-o cobori,
Nu-i cumperi niciodată

Cînd cînți „Boema" de Puccini
Sau alte opere mai vechi
Silești în jur pe toți vecinii
Să-și pună vată în

Tu în casă ești stăpînă
Și elogii ți se-aduc
Că ții frînele în mînă...
Iar bărbatul sub

Mereu amabili să se-arate,
Bărbaților le e în uz:
Femeia are-ntîietate...
Nu însă și la